

ΑΝΑΤΟΛΗ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

ΕΤΟΣ Γ'.

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

ΦΥΛ Κ'.

ΚΑΡΟΛΟΣ ΔΑΡΒΙΝ.

Ο μέγας Άγγλος φυσιοδίφης, οὐ τὴν στέφηναι ἀπὸ προχθῆς, θρηνεί ἡ ἐπιστήμη, ἐγεννήθη τὴν 31 Ἰανουαρίου 1809 ἐν Shrewsbury· μετέβη τὸ 1825 εἰς τὸ πνευματικόν τοῦ Ἐδιμβούργου, μετὰ ταῦτα δὲ ἐπεράτωσε τὰς σπουδὰς του καὶ ἀνηγορεύθη διδάκτωρ ἐν Κανταβρυγίᾳ· κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο μετέσχε τῆς ὑπὸ τὸν πλοίαρχον Φιτσοῦ ἐκδρομῆς, ἐπεσεκέφατο τὴν Βρασιλίαν, τὸν Μαγελάνειον πορθμὸν, τὴν δυτικὴν παράλιαν τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς καὶ τὰς νήσους τοῦ Εἰρηνικοῦ, ἐπέστρεψε δὲ εἰς Ἀγγλίαν τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1836. Ἀπὸ τοῦ 1842 ὁ Δάρβιν ἐξῆλθε ἀσχολούμενος ἐν τινὶ κτήματι του εἰς τὴν κομητείαν τῆς Κέντης εἰς βαθειὰς φυσικὰς μελέτας ἐν τῷ μέσῳ τῆς πολυμελοῦς οἰκογενείας, ἣν ἀπέκτησε συζευχθεὶς κατὰ τὸ 1831 μετὰ μιᾶς ἐξ ἀδελφῶν του. Ἐκ τοῦ μακροῦ αὐτοῦ περιήλου ὁ Δάρβιν συνήγαγεν ἄπειρον ὕλην ἐπιστημονικῶν παρατηρήσεων, ἣν περὶ μετὰ πολλοῦ κόπου κατόπιν διήρσε καὶ κατέταξεν ἐξάγων σπουδαϊότατα διὰ τὴν ἐπιστήμην συμπεράσματα. Τὸ 1839 ἐδημοσίευσε τὸ Ἡμερολόγιον τῶν περὶ φυσικῆς ιστορίας καὶ γεωλογίας ἐρευνῶν του, πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἄνω περιγραφῆς τοῦ μνή-

μονευθέντος ταξιδίου, τῆς δημοσιευθείσης ὑπὸ τοῦ Φιτσοῦ, εἰς ἣν συνευρέθη καὶ αὐτὸς, γράψας τὴν εἰσαγωγὴν ὑπὸ τὸν τίτλον *Ζωολογία τοῦ ταξιδίου τοῦ πλοίου Beagle*. Αἱ ἀνωτέρω ἐρευναι ἐδημοσιεύθησαν ὑπ' αὐτοῦ καὶ κατ' ἰδίαν τὸ 1845 ὑπὸ τὸν τίτλον *Ὁ περὶ τὴν γῆν πλοῦς φυσιοδίφου*. Τὸ 1842 ἐδημοσίευσε ἐμβριθεὶς σύγγραμμα *Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν κοραλλιογενῶν βράχων*, καὶ μετὰ τοῦτο σειράν ὅλην διαφόρων ἔργων, ἀναγομένων εἰς τὴν γεωλογίαν, ἐν οἷς ἐξέθηκε τὰς γενομένας ὑπ' αὐτοῦ ποικίλας παρατηρήσεις ἐν τῇ Ἀμερικανικῇ χερσονήσῳ. Μεγάλῃ ἀξίᾳ μεταξὺ αὐτῶν ἔχουσιν *Αἱ γεωλογικαὶ παρατηρήσεις περὶ τῶν ἠφαιστειογενῶν νήσων*, ἐκδοθεῖσαι τὸ 1842, *Αἱ γεωλογικαὶ παρατηρήσεις περὶ τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς*, ἐκδοθεῖσαι τὸ 1846, καὶ τινες ἄλλαι συγγενεῖς ταύταις μελέταις, δημοσιευθεῖσαι ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς Γεωλογικῆς Ἑταιρίας τοῦ Λονδίνου.

Λίαν ἐμβριθεὶς εἰσι καὶ αἱ ἐπὶ τῆς βοτανικῆς μελέταις του, ὡς μαρτυροῦσι τοῦτο αἱ ἐπὶ τῶν ὄρχοειδῶν φυτῶν ἐν Ἀγγλίᾳ παρατηρήσεις του. Ἐπὶ τούτων ἐξέδοτο δύο περισπούδαστα συγγράμματα. Ἀλλὰ τὸ μέγα ἔργον τοῦ Δάρβιν, τὸ ἔργον ὅπερ θέλει ἀπομείνει εἰς τὸ μέλλον ὡς ἐν τῶν μεγαλειτέρων ἐπιστημῶν

νικῶν μνημείων τοῦ παρόντος αἰῶνος, ἐκεῖνο ὕπερ ἀνταρτόν ἐκ θεμελίων τὰ ἐσφαλμένα, ἔθθη νέαι στερεαὶ βάσεις εἰς τὴν ἐπιστήμην, εἶνε τὸ κατὰ τὸ 1859 δημοσιευθὲν παρ' αὐτοῦ περιβόητον σύγγραμμα *Περὶ καταγωγῆς τῶν εἰδῶν διὰ τῆς φυσικῆς ἐξελέξεως*.

Τὸ βιβλίον τοῦτο τοῦ σοφοῦ ἀγγλοῦ παρῆγαγε μείζοντα αἴσθησιν εἰς τὸν ἀπανταχοῦ ἐπιστημονικὸν κόσμον καὶ ἐξήγειρε πολλοὺς καὶ ἐμμανεῖς μάλιστα ἀντιπάλους. Ἄλλ' ὁ Δάρβιν, ἀκράδαντος εἰς τὰς ἑαυτοῦ πεποιθήσεις, ἐξηκολούθησεν ἀναπτύσσων τὴν θεωρίαν αὐτοῦ διὰ τῆς δημοσιεύσεως ἀλλεπαλλήλων ἔργων, ὧν ἕκαστον ἦτο καὶ νέα ἀνακάλυψις καὶ νέος πλοῦτος τῆς ἐπιστήμης. Τὰ σπουδαιότερα τῶν τοιούτων συγγραμμάτων του εἰσὶ τὸ *Περὶ ἀλλοιώσεως τῶν ζῴων καὶ τῶν φυτῶν διὰ τῆς ἐξημερώσεως*, ἐκδοθὲν τὸ 1868· τὸ *Περὶ τῆς καταγωγῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ περὶ τῆς ἐξελέξεως ἐν σχέσει πρὸς τὸ φύλον* ἐκδοθὲν τὸ 1871, τὸ *Περὶ ἐκδηλώσεως τῆς συγκινήσεως παρὰ τοῖς ἀνθρώποις καὶ τοῖς ζῴοις*, ἐκδοθὲν τὸ 1872. Ἡ θεωρία τοῦ Δάρβιν, ἣν ἐκθύμως ὑποστηρίζουσι σήμερον ἐν Ἀγγλίᾳ οἱ Βάλλας, Χώξλεϋ καὶ ἄλλοι, ἐν Γερμανίᾳ δὲ ὁ Χαίκελ, ὅστις καὶ ἐτελειοποίησεν αὐτὴν, παραδέχεται ἐναντίον τῆς δοξασίας τοῦ Λυνναίου καὶ τοῦ Κυβιέρου, ὅτι τὰ τελειότερα τῶν εἰδῶν ἐν τῷ ζωικῷ καὶ τῷ φυτικῷ βασιλείῳ προέρχονται ἐκ τῶν ἀπλουστείων καὶ ἀτελεστείων ἀρχηγόνων εἰδῶν διὰ βαθμιαίας καὶ προαιωνίου μεταβολῆς αὐτῶν, καὶ ὅτι καὶ αὐτῆς ὁ ἄνθρωπος εἶνε ἀπόγονος ἀνθρωποειδοῦς πιθήκου, μεταβληθεὶς ἐπαισθητῶς καὶ τελειοποιηθεὶς. Τὰ νεώτερα τῶν συγγραμμάτων τοῦ Δάρβιν εἰσὶ τὸ *Περὶ ἐντομολογίας* καὶ τὸ *Περὶ ἀποτελεσμάτων τῆς διαστρωσεως ἐν τῷ φυτικῷ βασιλείῳ*, ἐκδοθὲν τὸ 1876, τὸ *Περὶ διαφόρων σχημάτων τῶν ἀρθῶν εἰς ὁμοειδή φυτὰ*, ἐκδοθὲν τὸ 1877, καὶ τέλος τὸ *Περὶ τοῦ*

βίου τῶν σκωλήκων, πρὸ ὀλίγου χρόνου ἐκδοθὲν. Τὰ ἔργα τοῦ κλεινοῦ φυσιοδίφου μεταφράσθησαν εἰς πάσας σχεδὸν τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας. Τὸ ὄνομα του ἐγένετο πανταχοῦ τῆς γῆς γνωστὸν καὶ σεβαστὸν, καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ ἀντίπαλοί του, καίπερ πολεμοῦντες τινὰς τῶν θεωριῶν αὐτοῦ, ἐξεδήλωσαν ἐν τούτοις ἀνυπόκριτον σεβασμὸν πρὸς τὴν εὐρείαν μάθησιν, πρὸς τὴν ἔζοχον διάνοιαν, πρὸς τὴν βαθεῖαν κρίσιν τοῦ ἐπιφανοῦς σοφοῦ, οὗ ὁ θάνατος καταλείπει κενὸν δυσαναπλήρωτον ἐν τῷ ἐπιστημονικῷ κόσμῳ.

ΓΑΛΛΟΥ ΚΡΙΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ.

«Les Sémites et le Sémitisme au point de vue ethnographique, religieux et politique.» Τοιαύτη ἡ ἐπιγραφή συγγραφῆς ἐν ἀρχῇ τοῦ βίου τούτου, ὑπὸ τοῦ κ. Εὐγενίου Γελλιὸν Δαγγλάρ ἐκδοθείσης ἐν Παρισίῳ. Πολλοὶ ἴσως δὲν θέλουσιν ἀποδεχθῆναι τινὰς τῶν ἱστορικῶν δοξασιῶν τοῦ ἀνδρὸς περὶ τῶν Σημιτῶν, ἀλλ' οἱ Ἕλληνες δὲν εἰμποροῦν ἄλλως ἢ εὐγνωμόνως νὰ διεξέλθωσι πάντα τὰ περὶ τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἐν τῇ βίβλῳ ταύτῃ προσθεύμενα. Τούτων λοιπὸν ἀποσπάσματά τινα παρατιθέμενοι ἐνταῦθα, εὐελπιστοῦμεν ὅτι θέλομεν εὐχρησθήσει τοὺς ἀναγνώττας τῆς «Ἀνατολῆς».

«Ἡ πλήρης πολιτικὴ ἀποκατάστασις τῆς ἑλληνικῆς ἐθνότητος, ὅπως καὶ τῆς ἰταλικῆς, συμφέρει εἰς τὴν συντήρησιν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν πνεύματος, ἢ δὲ ἀλληλεγγύη τῶν ἑλληνολατινικῶν λαῶν εἶναι ἀλήθεια ἱστορικὴ, κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ, μὴ ἔχουσα ἀποδείξεως ἀνάγκην. Ἡ Ἑλλὰς εἶναι ἀληθῶς ἡ Γαλλία τῆς Ἀνατολῆς καὶ ὁ πρόσκοπος τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δι-

καιοσύνης εἰς τὰς φανταστικὰς χώρας τοῦ δεσποτισμοῦ καὶ τῆς αὐθαιρεσίας. Ἐχει λοιπὸν ἀπόλυτον καὶ καλῶς νοούμενον συμφέρον ἢ φιλελεύθερος Εὐρώπη, πρὸ πάντων δὲ ἡ ἑλληνολατινικὴ Δύσις, νὰ συντελέσῃ, κατὰ τὸ μέτρον τοῦ ἐφικτοῦ καὶ ἀναλόγως τῆς θέσεως ἐκάστου λαοῦ, εἰς τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἐν ἔτει 1821 ἀρξαμένου ἔργου τούτου. Εἰς τῶν πρώτων ἐργατῶν τοῦ ἔργου τούτου, ἡ Ἀγγλία, ἔλειψε κατ' ἀρχὰς ἀπὸ τὴν πρόσκλησιν καὶ εὐρέθη μάλιστα εἰς τὸ ἀντίθετον στρατόπεδον, ἐφ' ὅσον ἐδέσποζεν ἡ ἰδιόρρυθμος πολιτικὴ, ἢ παρὰ φύσιν, ἢ παρακεκινδυνευμένη τοῦ ραζιούργου Σημίτου Δισραέλη, μεταμορφωθέντος εἰς λόρδον Βήκονσφιλδ. Ὅλοι βλέπομεν, καὶ αὕτη ἡ Ἀγγλία δύναται νὰ ἴδῃ σήμερον, ὅπως δυσχερείας ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐκληροδότησεν εἰς τοὺς διαδόχους του.

«Κατὰ τὴν ἐπίσημον συνεδρίασιν τῆς ἐν ἀρχῆς τῶν μαθημάτων διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1879-80, ἐν τῇ ἀνωτέρᾳ ἐμπορικῇ βασιλικῇ Σχολῇ τῆς Ἑνετίας, ἔγκριτος Ἕλληνας, καθηγητῆς τῆς νεοελληνικῆς ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ, ὁ κ. Κωνσταντῖνος Τριανταφύλλης, ἀνέγνωσε μελέτην, ἐξόχως περιεργον, περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν σχέσεων αὐτοῦ μετὰ τοῦ πολιτισμοῦ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι. Ἡ ἀξιόλογος αὕτη μελέτη ἐξεδόθη ἐν φυλλαδίῳ καὶ ἀνεγνώσθη παρ' ἡμῶν μετὰ προσοχῆς· εἶναι δὲ ἀξίον νὰ ἐνδιατρίψωμεν εἰς αὐτὴν, ἕνεκα τῆς σπουδαιότητος τοῦ θέματος, τοῦ ὑπερόχου τρόπου καθ' ὃν ἐμελετήθη, καὶ τῆς σχέσεως αὐτοῦ πρὸς τὸ ἐμπασχολοῦν ἡμᾶς θέμα.

«Ὅτι πρὸ πάντων ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἶναι ἡ διαστολὴ, ἢ ἐπὶ τῆς φύσεως καὶ τῆς ἀληθείας θεμελιουμένη, ἢ ἕνεκα ὅτι συγγραφεὺς καταδεικνύει μετ' ἀκριβείας καὶ σαφηνείας τὰ μάλιστα ἀξιεπαίνου, μεταξύ

τοῦ ἐμπορικοῦ τῶν Φοινίκων πνεύματος καὶ τοῦ τῶν Ἑλλήνων. Ἐν τῇ διαστολῇ ταύτῃ βλέπει τις ἄνδρα, καλῶς μελετήσαντα τὸ περὶ φυλῶν ζήτημα, μέγα πρόβλημα, ὕπερ ἐθεωρήσαμεν πάντοτε ὡς προεισαγωγικὸν τῆς λύσεως παντὸς ἱστορικοῦ, κοινωνικοῦ καὶ πολιτικοῦ προβλήματος.

Ἄκουσώμεν τῶρα αὐτοῦ τοῦ κ. Τριανταφύλλη:

«Ἡρακλῆς κοντόχονδρος, κρατῶν εἰς τὴν χεῖρα βαρὺ ρόπαλον, ἦτο τὸ σύμβολον τῶν Φοινίκων, ἐμφαίνον σαφέστατα τὴν ἀποκλειστικότητα καὶ τὴν βίαν κατὰ τὰς πρὸς τὰ ἄλλα ἔθνη σχέσεις αὐτῶν.»

«Ἴδου πῶς ἐπιφανῆς Ἰταλὸς συγγραφεὺς διετύπωσε συντόμως τὸν τρόπον τῆς παρὰ τῶν Φοινίκων ἐξασκήσεως τοῦ ἐμπορίου:

«Οὗτοι διηγοῦντο μύθους, ἐλήστευον ἐν ἀνάγκῃ καὶ ἦσαν ζηλότυποι τοῦ ἐμπορίου τῶν. Ἐξ αὐτῶν προήλθον πολλοὶ μυθικαὶ παραδόσεις, διαταράσσουσαι ἐπὶ τόσους αἰῶνας τὰς γεωγραφικὰς γνώσεις. Φοινικικὸν πρᾶγμα, ἰδοὺ ἡ ἀντονομασία, ἣτις ἐχρησίμευσε πρὸς ἐκδήλωσιν τοῦ ψεύδους. Ὁ Φοινικὸς, παρ' Ὀμήρῳ, καλεῖται ἀνὴρ δολερὸς καὶ μεγάλων ψεύδων μηχανευτῆς, ὅστις πολλοὺς ἤδη ἀνθρώπους ἐπρόδωκεν. Ἐν τῇ φυλῇ ταύτῃ, ἢ τοῦ ψεύδους ἐφευρέσεις δὲν ἦτο αὐτόματός τις παρεκτροπὴ τῆς φαντασίας, ἀλλ' ὑποκίνησις τοῦ συμφέροντος. Ἐλεγον, ὅτι ὅπως καλλιεργήσωσι τὸ σαχχαροκάλαμον, ἔπρεπε νὰ καλύπτονται διὰ δερμάτων, προφυλασσόντων αὐτοὺς ἀπὸ πτερωτῶν ὄντων, μολύνοντα τὰ τέλματα, ἔθνα ἐκεῖνο ἐφύετο. Τὸ κινάμωνον, κατὰ τὰ διηγήματά των, συνελέγετο εἰς φωλεὰς πτηνῶν, ὑπεράνω ἀπροσίτων βραθῶν· τὸ θυμίαμα, ἐπὶ δένδρων φυλασσομένων ὑπὸ πτερωτῶν δρακόντων. Ὁ Ἀραβικὸς κόλπος ἦτο, ἔλεγον, τέναγος πλήρης τεράτων· μετὰ πρόμοια χρώματα ἐζωγράφησαν τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν, ὅταν ἐφθα-

σαν εκεί βραδύτερον, ἐνῶ πρὸ τῆς ἐλεύσεώς των παρίστων αὐτὸν κεκαλυμμένον ὑπὸ ὀμιχλῶν καὶ σχοίνων. Εἶναι δὲ πανταχοῦ περιλάλητον τὸ συμβῆναι, τὸ παραχθὲν μὲν εἰς ἐποχὰς πολὺ προσφατωτέρας, ἀλλ' ἐξ οὗ θυνάμεθα νὰ συναγάγωμεν διὰ τρόπου βεβαίου, ὅποια ἦτον ἡ διαγωγὴ τῶν Φοινίκων, εἰς χρόνους ἀρχαιοτέρους καὶ βαρβαριωτέρους. Ἐν τῶν πλοίων των παρετήρησεν, ἐνῶ ἐπλεε πρὸς ἄρκτον, πέραν τοῦ στενοῦ τῶν Γαδεΐρων, ὅτι παρεκλούθειτο ὑπὸ πλοίου ρωμαϊκοῦ, καὶ τότε ἐξηκολούθησε σφαλερὸν δρόμον καὶ ἐξώκειλεν, ὥστε τὸ παρεκλούθειν αὐτὸ πλοῖον νὰ συγκαταστραφῆ μετ' αὐτοῦ. Ὁ Φοινιξ' πλοίαρχος ἔλαθε παρὰ τῆς πατρίδος του τὸ ἀντίτιμον τῆς ζημίας, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὑποστῆ πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον. Οὕτως οἱ Φοινικεὶς ἀνεκάλυψαν πολλὰς νέας ὁδοὺς εἰς τὸ ἐμπόριον, καὶ φυσικῶς διήγησαν παρ' ἄλλοις λαοῖς τὴν περιέργειαν νὰ διατρέξωσιν αὐτάς· ἀλλὰ δὲν ἐδίδαξαν αὐτοῖς οὐδεμίαν. Τυχούσης εὐκαιρίας, ἐλαφυραγῶγον, ἤραζον ἀνθρώπους καὶ πράγματ'· δὲν ἦσαν μόνον ἔμποροι, ἀλλὰ καὶ πειραταί.»

«Κατόπιν τῆς περιέργου ταύτης παραθέσεως, ἢ ὁ κ. Τριανταφύλλης ἐρανίζεται ἐκ τοῦ συγγραμματος τοῦ κ. Ρ. Βόγγη, ἐξακολουθεῖ ὡς ἐφεξῆς:

«Τὸ σύμβολον τοῦ ἑλληνικοῦ ἐμπορίου ὑπῆρξεν ὑπεραντίως ὁ Ἑρμῆς, νέος, εὐστραφος τὸ σῶμα, καὶ νοήμων τὴν ὄψιν. Εἶχε πτερὰ εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς πόδας, καὶ ἐκράτει εἰς τὴν χεῖρα κηρύκειον. Ἦτο ὁ θεὸς τῶν κλεπτῶν, τῶν λογίων καὶ τῶν ἐμπόρων· θεὸς τῶν κλεπτῶν, καθότι μόλις γεννηθεὶς, ὡς διηγείται ὁ μῦθος, ὑπεξήρσε τοὺς βόας τοῦ Ἀπόλλωνος· θεὸς τῶν λογίων, ὅθεν ἔλαθε καὶ τὸ ἐπώνυμον Λόγιος, καὶ θεὸς τῶν ἐμπόρων, ἕνεκα τῆς πρὸς τὸ κέρδος ἀπληστίας του. Ὑπὸ τὸν μῦθον τοῦτον, ἂν

μὴ ἀπατώμαι, κρύπτεται μεγάλη τις ἀλήθεια, ἀφορώσα εἰς τὴν καταγωγὴν τοῦ ἐμπορίου. Ὅτε οἱ ἄνθρωποι, παραιτοῦντες τὴν ἀγρίαν κατάστασιν, ἤρχισαν νὰ σχηματίζωσι τὰς πρώτας κοινωνίας, ἐπεδόθησαν εἰς τὸν ποιμενικὸν βίον καὶ εἰς τὴν γεωργίαν· ἀλλ' ἐπειδὴ μῆτε αὕτη, μῆτε ἐκεῖνος χωριστὰ δὲν ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀνθρώπου, συνέβη ὥστε, εὐθύς ἐξ ἀρχῆς, νὰ γίνῃ ἐπαισθητὴ ἡ ἀνάγκη τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν προϊόντων, ἤτοι τοῦ ἐμπορίου. Ἐν τούτοις οἱ ἄνθρωποι, μὴ λησμονήσαντες εἰσέτι τοῦ ἀρχαίου βίου των τὰς ἐξαιρέσεις, καὶ εἰθισμένοι ὄντες νὰ προμηθεύωνται τὰ χρήσιμα διὰ τοῦ δόλου ἢ τῆς βίας, ἐζήτησαν νὰ θεραπεύωσι τὰς ἀνάγκας των διὰ τῆς ἀρπαγῆς, τῆς ληστείας, καὶ τῆς πειρατείας. Ἴδου, νομίζω, διὰ ποῖον λόγον ὁ Ἑρμῆς, ὅστις δὲν ἦτο εἰμὴ ἢ προσωποποίηση τοῦ ἐμπορίου, ἰερωτήθη κατὰ φαντασίαν ὡς κλέπτης, εὐθύς ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του. Διὰ τοῦ χρόνου, οἱ ἄνθρωποι, διδαχθέντες ἐκ τῆς ἰδίας ἐαυτῶν πείρας, καὶ θέλοντες ν' ἀποφύγωσι τοὺς κινδύνους καὶ τὰς καταστροφὰς τῆς ληστείας καὶ τῆς πειρατείας, ἤρχισαν νὰ μεταβάλλωσι σύστημα· προέκριναν τὴν πειθὴ ἀντὶ τῆς βίας, καὶ εἰρηνικῶς ἀντήλλαξαν τὰ ἀμοιβαῖα ἐαυτῶν προϊόντα. Τότε μόνον, ὡς νομίζω, ἀπέδωκαν εἰς τὸν Ἑρμῆν τὸ ἐπώνυμον Λόγιος, παραγόμενον ἐκ τοῦ λόγος, καὶ σημαῖνον ὀμιλίαν καὶ διάνοιαν. Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ δευτέρα ἐποχὴ τοῦ ἐμπορίου. Οἱ λαοὶ, γενόμενοι ἤττον ἄγριοι καὶ κᾶπως συνετοί, δὲν ἠρέσθησαν πλέον εἰς τὴν ἀπλὴν ἀνταλλαγὴν τῶν προϊόντων· ἀλλὰ, ἀπολαμβάνοντες ἀσφάλειάν τινα, καθότι εἶχε σχηματισθῆ ὡσαύτως εἶδος τι κυβερνήσεως μοναρχικοπατριαρχικῆς, ἤρχισαν νὰ ἐπιδίδωνται εἰς ὑπολογισμοὺς καὶ εἰς κερδοσκοπικὰς ἐπιχειρήσεις. Καὶ τότε ὁ Ἑρμῆς ἐπεκλήθη Κερδαῖος ἢ πλουτοδότης. Ἴδου ἡ τρίτη ἐπο-

χὴ τοῦ ἐμπορίου. Οἱ ἔμποροι, πλουτήσαντες διὰ τῶν ὑπολογισμῶν καὶ τῶν κερδοσκοπιῶν των, καὶ κατέχοντες ἤδη πλειότερα τῶν πρὸς ζωάρκειαν ἀναγκαίων, ἤρχισαν νὰ ἐπιζητῶσι τὰς ἀνέσεις τοῦ βίου καὶ τὰς ἡδονὰς· πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον ἐγένοντο οἱ προστάται τῶν τεχνῶν καὶ τῶν γραμμάτων, δίδοντες οὕτως εἰς τὸν πολιτισμὸν μεγάλην ὠθησιν. Αὕτη ὑπῆρξεν ἡ τετάρτη ἐποχὴ τοῦ ἐμπορίου, ὅτε ὁ Ἑρμῆς, γενόμενος τίμιος, συνεμάχησε καὶ συνεφιλιώθη μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὑποσχεθεὶς νὰ μὴ ὑπεξαίρεση πλέον τοὺς βόας αὐτοῦ· ὡς ἀντάλλαγμα δὲ ὁ Ἀπόλλων ἔδωκεν εἰς τὸν Ἑρμῆν τὸ κηρύκειον. Τοῦτο ἦτο τὸ σύμβολον, διὰ τοῦ ὁποίου οἱ τῆς εἰρήνης διαγγελεῖς ἠδύναντο νὰ εἰσχωρῶσιν εἰς τὰ ξένα ἔθνη, μὴ φοβούμενοι κακώσεις, μηδὲ διατρέχοντες κινδυνόν τινα. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἡ ἱστορία τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐμπορίου φθάνει τὴν τελευταίαν αὐτῆς ἐπὶ ἀρχήν, ἥτις λαμβάνει ἤδη ἀλληλεθνή χαρακτῆρα. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἑρμῆς ἦτο ὁ ἀγγελιαφόρος τοῦ Διὸς ἐν τῷ Ὀλύμπῳ, παρομοίως τὸ ἐμπόριον ἦτο καὶ εἶναι εἰσέτι ὁ ἀγγελιαφόρος τῶν ἐθνῶν. Τὰ δὲ πτερὰ, ἅτινα ὁ Ἑρμῆς ἔφερεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ εἰς τοὺς πόδας, ἐσημαῖνον ἀπλῶς, ὡς πιστεύω, ὅτι τὸ ἐμπόριον ὑπερπηδᾷ πᾶν κώλυμα, εἴτε ἐκ τῶν ὁρέων προερχόμενον, εἴτε ἐκ τῶν θαλασσῶν, ἀνυψοῦν τὴν πτῆσίν του ὑπεράνω καὶ ἐκείνων καὶ τούτων.

«Τοιαύτη μοὶ φαίνεται ἡ πιθαγωτέρα ἐξήγησις τοῦ περὶ Ἑρμού μύθου, καὶ οὕτως ἀποβαίνει εὐκολον νὰ κατανοήσωμεν τοῦ ἑλληνικοῦ ἐμπορίου τὸ πνεῦμα. Τὸ ἔθνος τοῦτο ἐπεζήτησε τὸ κέρδος διὰ τῶν συναλλαγῶν, οὐχὶ ζημιούσιν τὰ ἄλλα ἔθνη, ἀλλ' ἀπεναντίας παρέχον αὐτοῖς τὴν εἰρήνην καὶ τὴν πρόσδοον. Τοῦτο εἶναι ἀλήθεια, ἀποδεικνυμένη καὶ ἐκ τῆς ἱστορίας. Καὶ ἀληθῶς, οὐχὶ

διὰ τῶν ὀπλων, ἀλλὰ διὰ τῶν εἰρηνικῶν θεσμῶν καὶ τῆς διαδόσεως τῶν τεχνῶν καὶ τῶν γραμμάτων, κατώρθωσεν ἡ ἀρχαία Ἑλλάς νὰ ἐκταθῆ εἰς ὅλον τὸν τότε γνωστὸν κόσμον, ἰδρύουσα πανταχοῦ ἀποικίας. Εἰς πᾶν μέρος, ὅπου ἰδρύετο ἑλληνικὴ ἀποικία, ἀνεφύετο ἐντὸς ὀλίγου χρόνου πόλις, κέντρον τι ἐμπορίου, ἐστία πολιτισμοῦ.»

«Δὲν θείλημεν παρεκλούθειν τὸν κ. Τριανταφύλλην εἰς τὴν ἀγγίνοα αὐτοῦ ἐξήγησιν τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἑλληνικοῦ ἐμπορίου μύθων. Ἀρκεῖ ἡμῖν, ὅτι παρεθέσαμεν τὸν πρόλογον, λαμπρὸν ἐνταυτῷ καὶ σπουδαῖον, τοῦ φιλοπονήματός του, καὶ ὅτι κατεδείξαμεν τὴν σαφήνειαν καὶ τὴν ἀκρίβειαν, μεθ' ὧν ἐχαρακτήρισεν τὸ ἐμπορικὸν τῆς Ἑλλάδος πνεῦμα.

«Τὸ πνεῦμα τοῦτο, μετὰ τόσους αἰῶνας, δὲν ἐξηφανίσθη, καὶ εἰς αὐτὸ ὁ Ἑλληνισμὸς ὀφείλει τὴν σύγχρονον αὐτοῦ ἀνάστασιν. Ὑπεμνήσταμεν ἀλλαχοῦ, ἔτι κατὰ τοὺς πολέμους δι' ὧν ἡ πρώτη (γυλλικὴ) αὐτοκρατορία εἶχεν αἰματωθῆσαι τὸν κόσμον, τὸ εὐρωπαϊκὸν ἐμπόριον, παραλύσαν ἐκ τοῦ πολέμου, εἶχεν ἐξ ἀνάγκης ἀφίσει ἐν τῇ Μεσογείῳ ἐλεύθερον τὸ στάδιον εἰς τὴν δραστηριότητα τῆς Ἑλλάδος, ἥτις δὲν παρεμέλησε ν' ἀναπτύξῃ αὐτήν. Τὸ ναυτικὸν τῆς ἡξήθη, ἡ βιομηχανία παρήχθη, ἡ ἔνδεια ἠλαττώθη, μέση τις τάξις ἐσχηματίσθη, κυρία κατὰ τὸ 1814 ἐξῆκοσίαν περίπου ἐμπορικῶν πλοίων, ἐν οἷς ἐπέβαινον 25,000 ναυτικοί. Ἡ νέα αὕτη καὶ πλουσία ἀστική τάξις ἐποίησατο παρρηθὺς (παράδειγμα σπάνιον καὶ θαυμάσιον) νοήμονα καὶ εὐγενῆ χρῆσιν τοῦ πρὸ μικροῦ κτηθέντος πλούτου. Ἐν Ἑλλάδι, καὶ πανταχοῦ ὅπου ὑπῆρχον Ἕλληνες, καὶ ἐν τῇ Σταμπούλ ἀκόμη, ἰδρύθησαν σχολεῖα ἐθνικὰ, καὶ αἱ συνεισφοραὶ συνέρρεον ἄφθονοι ὑπὲρ αὐτῶν πανταχοῦ ἐκ τῶν σχολείων δὲ τούτων ἀνεπήδησεν ὁ σπινθὴρ, ὅστις ἀνῆψε

ἐκ νέου τὸ πῦρ τοῦ ἑλληνισμοῦ, πῦρ οὐχὶ σβεσθὲν, ἀλλὰ πρὸ τοσοῦτου πολλοῦ χρόνου ἀπονικοκωθὲν.

«Εἶδομεν, ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν, τὸ ἐμπορικὸν τῆς Ἑλλάδος πνεῦμα νὰ σταδιοδρομήσῃ, ἅμα τῇ ἐνάρξει τοῦ μεγάλου ἔργου, τοῦ ἐπιχειρηθέντος καὶ ἐπιτυχῶς συντελεσθέντος πρὸς διάτρησιν τῆς θαλασσίας διώρυγος, τῆς τεμνούσης τὸν Σουεζικὸν ἰσθμόν. Μέγα μέρος τῶν γηπέδων, τῶν λιβόντων ἀξίαν, ἢ ἀκριβέστερον τῶν δημιουργηθέντων παρ' αὐτοῦ τοῦ ἔργου, ἠγοράσθη παρ' Ἑλλήνων. Ἡ Ἀλεξάνδρεια εἶναι, ὡς ἐπὶ τῶν Πτολεμαίων, πόλις ἀληθῶς ἑλληνική. «Εἶναι βέβαιον,» ἐγράφομεν πρὸ δώδεκα ἐτῶν, (καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ ἐπαναλάβωμεν ἀρκούντως), αἶναι βέβαιον, ὅτι αἱ Ἀθήνη, ἢ Κωνσταντινούπολις, ἢ Σμύρνη, καὶ ἢ Ἀλεξάνδρεια εἶναι τὰ τέσσαρα κύρια σημεῖα τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου καὶ θὰ δύνανται πάντοτε νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν ἐκ νέου ἐγκαθίδρυσιν τῶν βάσεων πολιτισμοῦ, ὅστις ἐπὶ πολὺν χρόνον ἤνθησεν εἰς τὰς χώρας ταύτας, καὶ τοῦ ὁποίου τὰ σπέρματα καὶ τὰ κυριώτερα στοιχεῖα δὲν κατώρθωσαν νὰ ἐκμηδενίσωσι μήτε οἱ αἰῶνες, μήτε ἡ βία».

«Ἡ Ἑλλὰς ἔχει τὸ εὐτύχημα τοῦτο, ὅτι διετηρήθη τοσοῦτον ἀναλοιωτος ὡς πρὸς τὴν καταγωγὴν τοῦ λαοῦ τῆς, τὴν γλῶσσαν καὶ τὸν ἐθνικὸν χαρακτῆρα, ὥστε πᾶν ὅ,τι λέγεται περὶ τῆς ἀρχαίας αὐτῆς καταστάσεως, δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐπὶ τῆς σημερινῆς, καὶ ἀναποφεύκτως θέλει διεγείρει πάντοτε ζωντὸν καὶ εὐγλωττον ἐνδιαφέρον. Ἡ Ἑλλὰς, ἢ τοσοῦτον ὠρκεῖον ἔχουσα παρελθόν, θὰ ἔχη, μὴ ἀμφιβάλλομεν, μέγα μέλλον. Δύναται τις νὰ εἴπῃ περὶ αὐτῆς ὅ,τι ὁ Ἀνδρέας Χενιέρος, ἐν τοῖς λαμπροτάτοις τούτοις στίχοις, εἶπε περὶ τοῦ ποιητοῦ αὐτῆς :

«Τρισχίλια ἔτη παρήλθον ἐπὶ τῆς τέρας

«τοῦ Ὀμήρου καὶ ἀπὸ τρισχιλίων ἐτῶν ὁ αὐτὸς Ὀμηρος, σεβαστὸς, εἶναι νέος εἰσέτι κατὰ αὐτὴν δόξαν καὶ τὴν ἀθανασίαν.»

ΟΙ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΕΝ ΤΩ ΙΣΗΜΕΡΙΝΩ.

Ἐπέστρεψεν εἰς Ἀγγλίαν ἐκ τῶν δυτικῶν παραλίων τῆς Ἀφρικῆς ὁ ἱεραπόστολος Ζίμερμαν, γνωστὸς περιηγητὴς εἰς τὰς χώρας τοῦ Ἰσημερινοῦ, ἐκθέτων διαφόρους καὶ περιέργους περιγραφὰς τῶν ἐκεῖ εἰδωλολατρῶν καὶ τῶν προόδων τῆς διαδόσεως τοῦ Εὐαγγελίου μετὰ μεγίστων κινδύνων τῶν ἐκεῖ καθολικῶν ἱεραποστόλων. Εἰς τὴν μονὴν τῶν Φραγκισκάνων τῆς ὁδοῦ Βαίν τοῦ Λονδίνου, ὠμίλησε περὶ τῶν ἀνθρωποθυσιῶν τῶν ἀγρίων. Εἶναι, εἶπε, γενικὴ συνήθεια μεταξὺ τῶν ἀγρίων νὰ θυσιάζουσι ἀνθρώπινα ὄντα εἰς τὰ εἰδωλά των κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν μεγάλων τελετῶν τῶν διαφόρων φυλῶν. Ἦτο παρῶν, εἶπε, εἰς τὰς προετοιμασίας τῶν τοιούτων τρομερῶν ὀργίων, ἀλλ' ἠναγκάσθη νὰ ἀποχωρήσῃ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς σφαγῆς, ἀπέναντι θεάματος τόσον ἀπεχθοῦς, ἀλλὰ δὲν ἀπεμακρύνθη ἀρκούντως, ὥστε νὰ μὴ φθάνουσι εἰς τὴν ἀκοήν του οἱ θρῆνοι καὶ ὀλοφυρμοὶ τῶν θυμάτων. Τὸ θέαμα μετὰ ταῦτα ἦτο φρικῶδες, διότι πρὸ τῆς θυσίας ἠκρωτηρίζον τὰ θύματα. Ἐνὸς θύματος ἡ κεφαλὴ εἶχεν ἀποκοπῆ ἐκ τοῦ σώματος, κερφωθῆ δὲ εἰς τὴν κορυφὴν δένδρου τινός, οἱ πόδες εἰς τὴν βάσιν τοῦ δένδρου, ὁ στόμαχος ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ, διὰ δὲ τοῦ δέρματος περιετίλυξαν μέρος τοῦ κορμοῦ τοῦ δένδρου τὸ δυστυχῆς θύμα ἤσπαιρεν εἰσέτι. Ἐτέρου θύματος, ἀφοῦ ἔσχισαν τὸ στήθος μέχρι τῆς κοιλίας, ἐξήγαγον τὰ ἐντόσθια καὶ τὰ ἔκαιον ἐπὶ βωμοῦ. Ἐτερα θύματα κόπτουσι εἰς τεμάχια, τὰ ὁποῖα ρίπτουσι εἰς ἱερὰ ὄρνεα πρὸς τροφήν. Ἐτερα θύματα ρίπτουσι εἰς τὰς ἐγγύς πυρὰς ὡς θυ-

εἶν πρὸς τοὺς θεοὺς χιλιάδες ἀνθρωπίνων ὄντων θυσιάζουσι κατ' ἔτος πρὸς τὰ εἰδωλά των, οἱ δὲ ἱεραπόστολοι οὐδὲν δύνανται νὰ ἀντιτάξουν κατὰ τῆς τοιαύτης σφαγῆς. Οἱ ἀσπονδότεροι ἐχθροὶ τῶν ἱεραποστόλων εἶναι οἱ ἱερεῖς τῶν εἰδωλολατρῶν, οἵτινες εἶναι κλάσις ἀνωτέρα τῶν ἄλλων, διαδεχόμενοι τὸ κληρικὸν ἐπάγγελμα ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱόν. Οὗτοι διδάσκουν ἐν θεῶν ὀνομαζόμενον Ὀλμερῶ, ὅστις ἐδημιούργησε τὸν κόσμον καὶ ἦτο καλὸς πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ θυμωθεὶς, τὸν ἐγκατέλειπε κρυφθεὶς ὀπισθεν τῶν νεφῶν, οὐδὲν ὄλω; ἐπιθυμῶν ἐκτοτε νὰ ἀναμιχθῇ μετὰ τῆς ἀνθρωπότητος ὡς ἐκ τούτου ἡ ἰσχύς τοῦ παντοδυνάμου μετεφέρθη εἰς ἑτέραν κλάσιν θεοτήτων, καλουμένων Ὀρίσα, αἵτινες σχηματίζουσι ὀλόκληρον μυθολογίαν. Οἱ θεοὶ πρὸς τοὺς ὁποίους θυσιάζουσι ἀνθρώπινα ὄντα, λέγει ὁ πατὴρ Ζίμερμαν, εἶναι ὁ Σογκῶ, θεὸς τοῦ πολέμου, εἰδωλον κατεσκευασμένον ἐκ σιδήρου, ὁ Ἐλεκμπά, ὁ αὐτοῦ θεὸς ἢ διάβολος, εἰδωλον κατεσκευασμένον ἐξ ἀργίλλου, καὶ ὁ Ὀγκάν, ὁ θεὸς τοῦ ὕδατος, καὶ ἄλλαι τινὲς θεότητες. Εἰς ἄλλην τινα περίστασιν ὁ πατὴρ Ζίμερμαν εἶδεν ἑξ ἑθύματα δεδεμένα ἑτοιμα διὰ σφαγὴν οὐχὶ μακρὰν τῆς κατοικίας τῶν ἱεραποστόλων, ὅπου ἀκούσας τὰς τρομερὰς φωνὰς των, ἐγνονπέτησε παρακαλῶν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς συγχωρήσῃ.

Ὁ ἤδη βασιλεὺς τῆς Δαχομέης, καλούμενος Τόφφα, εἶναι ὁ μεγαλειότερος ἀνθρωποθύτης πρὸς τὰ εἰδωλα. Ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις ἐγνωστοποίησεν εἰς αὐτὸν ὅτι ἂν δὲν παύσῃ τὸ καταχθόνιον τοῦτο ἔθιμον, θ' ἀναγκασθῇ νὰ ἐπέμβῃ διὰ τῆς βίαις. Οἱ ἱεραπόστολοι εἶναι ἠναγκασμένοι νὰ προχωρῶσι μετὰ πολὺ μετρίως γλώσσης κατὰ τῶν θυσιῶν τούτων, ἵνα μὴ καταστρέψουν τὸ ὅλον κερδίζουσι τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν κατοίκων παραλαμβάνοντες τοὺς ἀσθενεῖς αὐτῶν εἰς νοσοκομεῖον ὑπ' αὐτῶν κατασκευασθὲν, καὶ περι-

θάλλοντες αὐτούς. Οἱ ἱεραπόστολοι ἀγοράζουσι μέγαν ἀριθμὸν τῶν ἀνηλικῶν τέκνων των, τὰ ὁποῖα πωλοῦνται εἰς τὰς τακτικὰς ἀνδραποδαγορὰς των. Ὅταν αἱ ἀντίπαλοι φυλαὶ δὲν δύνανται νὰ αἰχμαλωτίσωσι ἀρκετὰ θύματα διὰ τὰς ἀνθρωποθυσίας των, τότε θυσιάζουσι τὰ ἐν ταῖς ἀνδραποδαγοραῖς ταύταις ἀγοραζόμενα δίκην ἀνδραπόδων παιδία. Τὰ δυστυχῆ ταῦτα πλάσματα ἔμαθον ἤδη ὅτι ὁ λευκὸς ἀνθρωπος δὲν θυσιάζει οὔτε τρώγει ἀνθρώπους, διὸ, ὅταν οἱ ἱεραπόστολοι ἐπισκέπτονται τὰς ἀγορὰς ταύτας, τὰ παιδία τοὺς περικυκλοῦσιν ἐναγκαλιζόμενα τὰς κνήμας των, καὶ δράττοντα τὰς χεῖρας των κραυγάζουσι, « λευκὲ ἀνθρωπε, ἀγόρασέ με » τὰ ἀγοράζουσι δὲ κατὰ τὰς δυνάμεις τοῦ βαλάντιου των. Συνήθως ἀγοράζουσι κοράσια καὶ ἄρρενα ἀπὸ 9 ἔτων καὶ ἄνω, τὰ πέμπουσι δὲ εἰς τὰς χριστιανικὰς ἀποικίας, ὅπου τὰ ἀνατρέφουσι μέχρι τῆς ἐγγύμου ἡλικίας των, προσπαθοῦντες μετὰ ταῦτα νὰ τὰ ἀποκαταστήσωσι, μεταχειριζόμενοι αὐτὰ, καθὼς γνωρίζοντα τὴν ἐγγύριον γλῶσσαν, ὡς μέση τῆς ἀποστολῆς των. Ἐκατοστουεὶς τοιούτων παιδίων ἀγοράζονται κατ' ἔτος παρὰ τῶν ἱεραποστόλων, πληρόνεται δὲ εἴτε διὰ παλαιῶν τουφεκίων, κατόπτρων καὶ διαφόρων ἄλλων ὁμοίων ἀντικειμένων, ἢ τοῖς μετρητοῖς ἀντὶ 5—15 δολλαρίων δι' ἕκαστον. Οἱ ἱεραπόστολοι ὀμιλοῦν τὴν γλῶσσαν διαφόρων φυλῶν, ἐκμανθάνοντες αὐτὴν εἰς τὸ Λυὸν, ἐκ συγγραμμάτων ἐκδοθέντων παρὰ τῶν ἐπιστρεψάντων ἱεραποστόλων ἕκαστος ἱεραπόστολος μανθάνει τὴν γλῶσσαν μιᾶς τῶν φυλῶν τούτων, ἐσχάτως δὲ ἕκαμον τεραστίας προόδους. Ἐκάστη οἰκογένεια τῶν ἀγρίων προορίζεται ἐν μέλος τῆς διὰ τὸ κληρικὸν ἐπάγγελμα, οὗτος δὲ ἐπιστατεῖ τὰ εἰδωλα τῆς οἰκογενείας του, ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι δὲν δύνανται νὰ ὑπηρετήσωσι εἰς τὰς τελετὰς τοῦ δημοσίου, τὰς ὁποίας ἐκτελεῖ ἄλλη τάξις ἀ-

νωτέρω Ιερέων. Διὸ οἱ τῶν οἰκογενειῶν ἱερεῖς εἶναι ὀλιγώτερον ἐχθροὶ παρὰ οἱ τῆς ἀνωτέρας, τῆς ταξέως πρὸς τοὺς ἱεραποστόλους, οἵτινες δι' αὐτῶν κατορθοῦσι νὰ εἰσάγωνται εἰς τὰς οἰκογενείας. Οἱ ἱεραπόστολοι ταξιδεύουσι διὰ παλαγκινῶν ἢ χώρᾳ εἶναι πλήρης λιμνῶν περιεχοσῶν πλεθρῶν μικρῶν νήσων· αἱ λίμναι εἶναι αἰσθητοὶ, διαπλεγόμεναι διὰ μονοξύλων ἢ ἀτιμόσφαιρα αὐτῶν εἶναι κεκαλυμμένη ἐξ ἐπιδημιῶν καὶ προπίντων πυρετῶν, ἐξ ὧν οἱ δυστυχεῖς ἱεραπόστολοι ὑποφέρουσι τὰ μέγιστα. Ὁ πατὴρ Ζίμερμαν, ὅστις πρὸ ὀλίγου ἐπέστρεψεν ἐκείθεν, ἐξησθένησε τόσοσον πολὺ, ὥστε ἠναγκάσθη ἐπὶ τινὰ καιρὸν νὰ διακόψῃ τὴν ἀποστολὴν του. Σκέψις γίνεται ἐκ μέρους κυβερνήσεων τινῶν περὶ συνδρομῆς τῶν ἱεραποστόλων εἰς τὸ πολύμοχθον καὶ ἀνθρωποσωτήριον ἔργον των.

ΣΑΡΑ ΒΕΡΝΑΡΔ.

Ἡ Σάρα Βερνάρδ εἶναι ὅ,τι θέλετε. Εἶναι φαινόμενον, εἶναι πρᾶδοξόν τι, εἶναι μυστήριον!

Εἶναι, ἢ τὴν ἀναγκάζουσι νὰ ᾄδῃ, ἢ ἐπιτηδῆς θέλει νὰ φαίνεται, ἔκτακτόν τι. Εἶναι ἄραγε αὕτη ἀπατηλὸν τι, ἢ πραγματικότης; Εἶναι τὸ εἶ, ἀλλ' εἶναι τὸ ἄλλο· ἢ μᾶλλον εἶναι ἀμφότερα. Περὶ αὐτῆς γινώσκωμεν πολλὰ, ἀλλ' ὅμως καὶ τι νέον πάντοτε δύναμθα νὰ μάθωμεν.

Ὡς λέγει περὶ αὐτῆς Ἰταλὸς τις ποιητής, ἢ Σάρα εἶναι μυθιστορία καὶ ἱστορία· ἔχει θλέμμα σφάζον, ὄραμα καὶ στάσιν καλλιτέχνης, μυστήρια καὶ ἀπόκρυφα καὶ ἰδιοτροπίας ἀθιγγανίδος, προεσχεδιασμένης θρασύτητας, γαλήνην ψυχῆς θερμουργόν· εἶναι ἐπίγραμμα καὶ ἔπος· εἶναι ὁ ἔρωσ ἀνατέλλον καὶ ὁ δῶν ἔρωσ· εἶναι ὅ,τι αὐτὴ θέλη, ὅ,τι ὠνευρεῖται! Ἀλλὰ τί μὲ τοῦτο; ἔχομεν πάν-

τοτε ὡς προέφημεν νὰ μάθωμεν περὶ αὐτῆς νέον τι, εἴτε ἀληθές, εἴτε πλαστόν. Διότι εἶναι αὕτη εἶδος ἀνεξέρευνητου ἀρχαιότητος, εἶδος Σφιγγός, εἶδος Λαβυρίνθου.

Καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλ' ἔχει ἢ Σάρα καὶ χιλιάς φυσιογνωμίας. Οἰανδήποτε εἰκόνα αὐτῆς καὶ ἂν ἔχητε, δὲν θὰ τῇ ὁμοιάζει ἀκριβῶς. Ἡ εἰκὼν αὕτη, θὰ εἶναι ἐξάτμισις, ἂν ὄχι ἀκανόνιστος κηλὶς διὰ σπόγγου ἀποτυπωθεῖσα ἐπὶ ὑφάσματος. Ἐυκολώτερον δύναται τις νὰ κατασκευάσῃ τὴν γελοιογραφίαν τῆς, ἢ τὴν εἰκόνα τῆς. Καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ τὸν τύπον αὐτὸν τὴν γινώσκωμεν.

Γάλλος δημοσιογράφος ἔγραψεν ὅτι ὁ θέλων νὰ ζωγραφίσῃ τὴν Σάραν Βερνάρδ, ἀκουσίως ἔλκεται εἰς τὸ νὰ τὴν γελοιογραφήσῃ ἢ φυσιογνωμία τῆς προκαλεῖ εἰς τοῦτο. Καὶ ὅμως ἐν τῇ ὄψει τῆς εὐρίσκει τις ὅ,τι πρωτοτυπώτερον, ὅ,τι λεπτότερον, ὅ,τι κομψότερον. Ἡ Σάρα ἔχει χάριν ἐν πάσῃ κινήσει τῆς εἰδικῆν, καὶ ἐν πάσι τοῖς χαρακτηριστικοῖς τοῦ προσώπου τῆς. Εἶναι ἢ ἰδανικότης αἰθερίας φυσιογνωμίας. Φαίνεται καὶ ἀκούεται σχεδὸν ἡ ψυχὴ τῆς διὰ τοῦ λεπτοῦ σώματός τῆς. Ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ εἶπεν εἰς τοὺς «Ἀθλίους» περὶ τῆς Βαπτιστίνης, ὅτι ἦτο ἀπόφασις, ὅπως μία ψυχὴ μένη ἐπὶ τῆς γῆς». Τοιοῦτό τι εἶναι καὶ ἡ Σάρα Βερνάρδ. Αὕτη δὲν ὁμιλεῖ· ψιθυρίζει, μορμουρίζει, φλοισβίζει, πνέει. . . Σήμερον ἢ αὐριον ἐξατμίζεται! . . .

Γινώσκωμεν ὅτι ἔχει υἱόν, ἂν ἀγαπᾷ πλειότερον καὶ αὐτῆς τῆς τέχνης· ὅτι εἶναι Ἐθραϊκὰ καὶ ὅτι εἰς οὐδεμίαν ἀνήκει θρησκείαν· ὅτι ζῆ μᾶλλον διὰ τῶν νεύρων ἢ διὰ τοῦ αἵματος· ὅτι ἔχει ἡλικίαν 33 ἐτῶν, ἐνῶ ἄλλοτε μὲν δεικνύει 20 καὶ ἄλλοτε 40· ὅτι εἶναι ἐκκεντρικὴ, καὶ ὅτι εἶναι μεγάλη καλλιτέχνης. Ὅ,τι ὅμως πλειότερον ἐνδιαφέρει ἡμᾶς, εἶναι ἡ τέχνη τῆς. Ἡ ἱστορία τῆς μεγάλης ἠθοποιού εἶναι ἢ ἐξῆς.

Ἐδιδάχθη τὴν τέχνην παιδιόθεν ἐν τῷ Ὁδεῖῳ τῶν Παρισίων· λέγεται ὅτι ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ἐγγραφῇ εἰς αὐτὸ μαθήτρια, ἀπήγγειλε στίχους τινὰς τραγωδιῶν, οἱ δὲ διδάσκαλοι ἐμόρρασαν, ἀποδοκιμάσαντες αὐτὴν καὶ ἐκφράσαντες ὀλίγα περὶ τῆς ἐπιδόσεώς τῆς ἐλπίδας. Ὅταν ὅμως ἤρξατο ἀπαγγέλλουσα μετὰ μελωδικῆς, γλυκειᾶς καὶ θαυπευτικῆς φωνῆς τὸν γνωστὸν τοῦ Λαφονταίνου μῦθον:

Deux pigeons s'aimaient d'un amour
tandre,

ὁ γηραιὸς καὶ διάσημος Auber ἠγέρθη κραυγάζων:

— Ἡ Σάρα Βερνάρδ ἔσται μίαν ἡμέραν μεγάλη καλλιτέχνης!

Καὶ ὑπῆρξε προφήτης.

Κατὰ τὰ πρῶτα αὐτῆς βήματα συνήτησεν ἢ Σάρα πολλὰ προσκόμματα, καὶ ἠναγκάσθη ν' ἀγωνισθῇ δραστηρίως, ὅπως διανοίξῃ τὴν ἑαυτῆς ὁδόν. Τῇ 4ῃ Αὐγούστου 1866 παρέστησεν εἰς τὸ Ὁδεῖον. Τὸ κοινὸν ὑπεδέξατο αὐτὴν καλῶς. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἤρκει. Παρέστησεν ἐκ νέου, καὶ ἐφάνη οἷα νῦν εἶναι, Σάρα δηλονότι Βερνάρδ. Ἀμέσως μετὰ τὴν πρώτην ἐκείνην ἐπιτυχίαν τῆς περιέπεσεν εἰς δυστυχίαν καὶ ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν Port-Saint Martin (Πόλιν τοῦ Ἁγ. Μαρτίνου). Τότε ἔφερον εἰς φῶς τὸ τέκνον τῆς ἐκεῖνο, ὅπερ σήμερον εἶναι τὸ ἰδανικόν τῆς.

Αἱ πονηραὶ ἡμέραι περῆλθον.

Τῇ 6 Ἰουλίου 1872 ἐνεφανίσθη εἰς τὴν σκηνήν. Παρέστησε τὸν Ray-Blas τοῦ Οὐγκώ. Τὴν ἐπιούσαν ὁ Φραγκίσκος Sarcey ἐκήρυξεν αὐτὴν τὴν μεγίστην τῶν ἠθοποιῶν τοῦ Γαλλικοῦ θεάτρου. Εἶτα παρέστησε τὸν Ἐρνάνην. Ὁ Οὐγκὼ δὲ τῇ ἀπεύθυνε κατὰ τὴν περίστασιν ἐκείνην ἐπιστολήν, καταστᾶσαν διάσημον.

Μέχρι τοῦ νῦν τὸ στάδιόν τῆς εἶναι ὀλόκληρον θρίαμβος. Αἱ ἐξοχώτεραι τῶν Τραγωδιῶν ὑπῆρξαν δι' αὐτὴν διαδοχικαὶ ἐπιτυχίαι καὶ ἐνθουσιασμοὶ ἀπερίγραπτοι.

Ἦρκει μία κραυγὴ ἐκ βάθους ψυχῆς, μία τῶν ὀφθαλμῶν τῆς κίνησις, μία πρωτότυπος στάσις, μία λειπόθυμος κατάστασις, μία ἔκφρασις πάθους, ὅπως ἐλύση, ὑποτάξη, μαγεύση, μαγνητίση, καὶ ἀφραπάση τῶν θεατῶν τῆς ψυχᾶς, οἵτινες τότε ἐρήγγουν κραυγὴν γενικὴν ἐνθουσιασμοῦ.

Ὅταν παρέστησε τὴν Φροῦ-Φροῦ, ἐλέχθη ὅτι ὑπερέβη τὴν μεγάλην ἀλλ' ἀτυχῆ Desclée.

Ἐλαβε μέρος ἢ Σάρα εἰς τὸ Γαλλικόν Θέατρον. Αἴφνης ἡμέραν τινὰ, κατόπιν ἔριδο· πρὸς τὸν Διευθυντὴν τοῦ Θεάτρου Περὲν, ἐγκαταλείπει πάντας (τοιοῦτος εἶναι ὁ χαρακτήρ τῆς), πληρώνει ἀποζημιώσεις 140,000 λιρῶν, καὶ ἀπέρχεται εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ εἶτα εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ἐνθα παρέστησεν, ὀρκισθεῖσα νὰ μὴ πατήσῃ πλέον τὸν πόδα ἐν Γαλλίᾳ, ὅπου ὅμως θὰ μεταβῇ! . . .

Ἐν Ἀμερικῇ, κατὰ τὸ διάστημα 20ῦ ἡμερῶν, ἔδωκεν 162 παραστάσεις. Ἐκέρδησε δ' ἐξ αὐτῶν ἐν ἑκατομμύριον!

Τὸ εἰς Ἀμερικὴν ταξιδεῖόν τῆς θὰ μείνῃ ἐς αἰεὶ τὸ παραδοξότερον αὐτῆς ταξιδεῖον. Ἠθοποιὸς φίλη τῆς, ἢ Μαρία Κολομπιέ, ἐξέδωκεν ἐν βιβλίῳ ὅλην τὴν ἱστορίαν τῆς Σάρας, πρὸς γνῶσιν τοῦ πλουσιωτάτου μὲν, ἀλλ' οὐχὶ φίλου τῆς Τέχνης Ἀμερικανικοῦ λαοῦ.

Ἐκεῖ ὁ αὐστηρὰς πουριτανισμὸς τῶν κυριῶν τοῦ Νέου Κόσμου τῇ ἐκήρυξεν ἀμείλικτον πόλεμον, ἕνεκα τοῦ υἱοῦ τῆς.

Εὐρίσκειτο τότε ἐν Ἀμερικῇ καὶ ὁ ἐξοχος Ἰταλὸς ἠθοποιὸς, (γνωστὸς ἐν Ἀλεξάνδρειᾳ), Θωμᾶς Σαλβίνης, ὅστις ἐδίδασκεν ἀπὸ τῆς σκηνῆς μετὰ τινος ἀμερικανικοῦ θιάσου. Καὶ ὁ μὲν Σαλβίνης ἐδίδασκεν Ἰταλιστῶν, οἱ δὲ

λοιποὶ ἠθοποιοὶ Ἀγγλιστί, χωρὶς νὰ ἐννοῶσιν ἀλλήλους. Ὁ Σαλβίνος ἐπρότεινε τῇ Σάρα νὰ λάβῃ μέρος καὶ αὐτὴ εἰς τὴν παράστασιν καὶ νὰ διδαχθῶσιν οὕτω δράματά τινα τρίγλωσσα!

— Ναι, εἶπεν ἡ Σάρα· ἀλλὰ νὰ διδάξωμεν τὴν Torre di Babele (πύργον τῆς Βαβέλ).

Ἐξ Ἀμερικῆς μετέβη εἰς τὴν Ρωσίαν. Γνωστὰ ὑπάρχουσι τοῖς ἀναγνώσταις τῆς «Ἀνατολῆς» ἐκ τῶν ἐφημερίδων, τὰ παθήματα, ἃ ἡ Σάρα ὑπέστη, ἥτοι οἱ λιθοβολισμοὶ τῆς Ὁδησσοῦ, οἱ ραβδισμοὶ τῆς Κιέφ, αἱ αἱμοπτυσταί τῆς Μόσχας, κτλ.

Ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Τεργέστην καὶ ἀπὸ Τεργέστης εἰς Ἰταλίαν, ἔνθα νῦν εὐρίσκειται, καὶ ἀπ' ὅπου θ' ἀπέβη, ἐὰν δὲν ἀπῆλθεν ἤδη, εἰς Γαλλίαν.

Ἐν Γενουῇ ἐχειροκρότησε καὶ ἐπεσκέφη αὐτὴν ὁ Ἰωσήφ Βέρδης. Ἐν Τουρίνω ὁ Καίσαρ Ρώσσης τῇ προσέφερε πολύτιμον δῶρον. Ἐν Μιλάνῳ ἐξ ὀκτὼ παραστάσεων ἐκέρδησε 52,000 φράγκα, καταλιπούσα τὸ εὐγενὲς κοινὸν κατὰ τὸ μέσον τῆς τελευταίας παραστάσεως καὶ πρὶν ἢ τὸ δῶμα τελειώσῃ. Ἐν Βωλονίᾳ, ἐν Φλωρεντίᾳ, ἐν Ρώμῃ, πανταχοῦ ἐκείθη ὡς ἠθοποιοῦς, πρὸς ἣν οὐδεὶς οὐκ ἠδύνατο ν' ἀνταγωνισθῇ.

Αἱ τρεῖς καλλιτεχνικαὶ τῆς Σάρας προσωποποιήσεις εἰσὶν: ἡ «Μαργαρίτα Γωτιέ», ἡ «Ἀδριὰνα Λεκουβρέρ» καὶ ἡ «Φροῦ—Φροῦ», μίᾳ δηλονότι τριλογία θανάτου ἐκ φθίσεως, δηλητηρίου, καὶ συγκοπῆς, ἣν ἡ Σάρα παρουσιάζει ἐν πάσῃ αὐτῆς τῇ ὁμοιοληθείᾳ. Τὸν θάνατον ἐσπούδασεν ἐν ταῖς αἰθούσαις τῶν Νοσοκομείων.

Προτοῦ νὰ θῇ τὸν πόδα ἐπὶ τῆς σκηνῆς, καταλαμβάνεται ὑπὸ πυρετοῦ· παριστάνουσα, δοκιμάζει ὄλας τὰς συγκινήσεις, ἃς ἐφαντάσθη ὁ συγγραφεὺς. Λέγεται ὅτι διδάσκει ἀπὸ τῆς σκηνῆς διὰ τῶν δυνάμεων τῶν

νεύρων τῆς, διότι καρδίαν δὲν ἔχει. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν φαίνεται ἡμῖν δυνατόν. Μεγάλῃ καλλιτέχνις πρέπει νὰ ἔχῃ καὶ καρδίαν μεγάλην.

Ταξιδεύει μετὰ 22 ἠθοποίων, 9 ὑπαλλήλων, καὶ τοῦ Ἐργολάβου. Τὸ ταξιδεῖν δὲν τὴν ἐνοχλεῖ. Ὑπνώττει ἐν πάσῃ γαλήνῃ εἰς τὴν ἀμαξοστοιχίαν ὡς καὶ εἰς τὴν κλίνην αὐτῆς, ἥτις εἶναι σορὸς νεκρικῆ με μεταξωτὰς μαύρας συνδόνας κατὰ τὸ σύστημα τῆς Μαργαρίτας Valois, ὅπως οὕτω καθίσταται ἐμφανεστέρα ἢ τῆς σαρκὸς τῆς λευκότης.

Τὰ περὶ Δαμαλᾶ ἢ Δάρια, ἐραστοῦ τῆς καὶ ἄρτι γενομένου συζύγου τῆς, δὲν ἀναγράφουσι, ὡς γνωστότατα.

Ἴδου ὅ,τι γινώσκουσι περὶ τῆς ἐξόχου ἠθοποιοῦ Σάρας Βερνάρδ.

ἼΠΠΟΠΟΤΑΜΟΣ, ΕΛΕΦΑΣ, ΡΙΝΟΚΕΡΩΣ.

Τὸ ὕδωρ εἶναι τοῦ ἵπποτάμου τὸ στοιχεῖον. Κατανοεῖ τις τοῦτο παρατηρῶν τὴν ζέσιν μεθ' ἧς τὸ θηρίον τοῦτο σπεύδει πρὸς τοὺς ποταμοὺς καὶ τὰ βαθέα ὕδατα ἐπὶ τῇ ἐλαχίστῃ ἀνησυχίας αἰτίᾳ. Γενόμενον τότε κύριον τῶν ἑαυτοῦ κινήσεων, φέρεται σχεδὸν μετὰ χάριτος, βυθίζεται μετ' ἄκρας εὐχερείας, καὶ δύναται νὰ μείνῃ ἐπὶ μακρὸν ὑπὸ τὸ ὕδωρ, χωρὶς ν' ἀνανεώσῃ τὴν ἐξ ἀέρος προμήθειάν του. Τὸ δγκῶδες καὶ ἄμορφον σῶμά του τρέχει δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ, ταράσσεται μετὰ σπουδῆς, μόλις δὲ ρυτιδοῖ τὴν ὑδάτῳ ἐπιφάνειαν, ἀπαρατήρητον διερχόμενον ἔμπροσθέν σου.

Ὁ ἵπποπόταμος, ἀποκλειστικῶς χορτοφάγος, ποιεῖ μεγίστην καταστροφὴν εἰς τοὺς καλλιεργημένους ἀγρούς. Ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ νυκτὶ δύναται διὰ τῆς εὐρυτάτης γαστέρας του νὰ ἐξφαρίσῃ ὀλόκληρον συγκομιδὴν ὄρυζης, ἀραβοσίτου, κέγγρου, σκκχαρκαλάμου.

Ἡρωτίτη ὅθεν φροντὶς παντὸς ἀνερχομένου μεγάλους ποταμοὺς, ὅπως καλλιεργήσῃ τὰς ὄχθας των, δέον νὰ ἦ ἡ καταστροφὴ τοῦ ἐπικινδύνου γείτονος.

Οἱ ἐλέφαντες διακροῦνται εἰς δύο μεγάλα γένη, τὸ Ἀσιατικὸν καὶ Ἀφρικανικόν. (α)

Οἱ τῆς Ἀσίας ἐλέφαντες εἰσὶ μεγάλοι, ἰσχυροὶ, ἐργατικοὶ καὶ γενναῖοι. Εἰς τὸ γένος τοῦτο ἀναφέρονται ὄλαι αἱ ἱστορίαι, αἱ ἀποδοῦσαι νοσημοσύνην εἰς τὸν ἐλέφαντα καὶ φημίσασαι αὐτόν.

Ὁ τῆς Ἀφρικῆς ἐλέφας εἶναι μικρότερος καὶ ἐξοικειοῦται δυσκολώτερον πρὸς τὰς ἡμετέρας συνηθείας. Διακρίνεται δὲ τοῦ Ἀσιατικοῦ ἐκ τῶν μεγάλων καὶ εὐκινήτων ὤτων του.

Τὰ συμπαθῆ ταῦτα παχύδερμα εἰσὶ καὶ νῦν ἔτι πολυπληθῆ ἐν τοῖς δάσεσι τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Κοκιγγίνης, ἔνθα ζῶσι κατὰ στίφη πειθαρχοῦντα, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἀρχηγοῦ, ὅστις ἀδιακρίτως δύναται νὰ ἦ ἄρρεν ἢ θῆλυ.

Τοὺς ἐλέφαντας θηρεύουσι χάριν τῶν ὀδόντων των. Τὸ κρέας των, κκκόγευσον καὶ σκληρὸν, μόλις δύναται ν' ἀρέσκη εἰς Ἰνδόν. Αἱ βλάβαι ἃς ἐπιφέρουσιν εἰς τοὺς ἀγρούς, εἰσὶ πάντῃ ἀσήμεντοι, διότι τὰ θηρία ταῦτα μένουσιν ἐκουσίως ἀποσεσυσμένα εἰς τὰ ἔνδον τῶν δασῶν, ἔνθα εὐρίσκουσιν ἄφθονον τὴν τροφήν. Ἐν τούτοις τινὲς αὐτῶν ἐπιτρέπονται ἰδιοτροπίας, μὴ συμβιβάζομενας πρὸς τὰς πεπολιτισμένας ἡμῶν συμπαθείας. Φαίνεται ὅτι οἱ τηλεγραφικοὶ πάσσαλοι ἐπισύρουσι τὴν προσοχὴν των. Ακμθάνουσι δὲ τὴν χαίρεκακον εὐχαρίστησιν ν' ἀποσπῶσιν αὐτούς. Ἐτερον κατόρθωμά των εἶναι ἐπίσης ἐπιζήμιον. Καταστρέφουσι τὰ ὄρια τῶν μόλις χαρχεισῶν ὀδῶν, αἵτινες διασχιζοῦσι πᾶς μοναξίας των.

(α) Περὶ ἐλέφαντος ἰδὲ καὶ «Ἀνατολῆς» Τόμ. Β'. σελίς 157.

Οἱ μονήρεις ἐλέφαντες, οἱ καὶ ἐρυθροὶ, μένοντες πάντοτε ἀπομεμονωμένοι, ἴσως διότι ἔχουσι πολλὰ ἐλαττώματα καὶ δὲν δύναται νὰ συμβιώσωσιν, ἐπιφέρουσι βλάβας εἰς τὰς φυτείας, ἐξ ὧν οὐδέποτε ἀπομακρύνονται. Τότε ἐπέρχονται εἰς βοήθειαν οἱ θηρευταί, οἵτινες εἰσὶν Ἀγγλοὶ μὲν ἐν Ἰνδίας, Γάλλοι δ' ἐν Κοκιγγίᾳ. Ὁ Γόρδων Κούμιγκ διηγεῖται τὸν ἀληθῶς συγκινητικὸν θάνατον ἐνὸς ἐλέφαντος. Τετραυματισμένος, ἀδυνατῶν νὰ φύγῃ, μὴ δυνάμενος νὰ ἐπιτεθῇ, διότι ἡ βολὴ εἶχε συντρίψει τὸν ὄμῶν του, ἐδέχετο τοὺς πυροβολισμοὺς ἐκκλόνητος, καὶ ἀρκούμενος νὰ κλίνη μόνον τὴν κεφαλὴν, ὁσάκις νέα βολὴ ἐπλήγωνεν αὐτόν, καὶ νὰ σπίνῃ αὐτὴν διὰ τῆς προβοσκίδος του. Ὅταν δὲ τὸ σῶμά του κατέστη διάτρητον ἐκ σφαιρῶν καὶ ἠσθάνθη τὰς δυνάμεις του ἐκλείπούσας, δύο δάκρυα ἀνέβλυσαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του, φοιτικαίς διεχύθη καθ' ἅπαν τὸ σῶμά του, καὶ εἶτα ἐκλίνε πεσὼν πρὸς τὴν γῆν διὰ τῆς ἐτέρας τῶν πλευρῶν του. Εἶχεν ἐκπνεύσει.

Οἱ γεγυμνασμένοι θηρευταὶ σπανίως ἔχουσιν ἀνάγκην δευτέρου πυροβολισμοῦ, ὅπως φονεύσωσιν ἐλέφαντα. Βολὴ καλῶς εἰσαγομένη ὀπισθεν τοῦ ὠτίου, φονεύει ἐντελῶς τὸ θηρίον. Σπανίως τὰ ζῶα ταῦτα ἀμύνονται. Ἡ δειλία τῶν μεγάλων τούτων τέκνων τῶν δασῶν καὶ τῆς ἐρημίας, ὡθεὶ αὐτὰ μᾶλλον εἰς φυγὴν. Μόνον ὅταν στενοχωρηθῶσι μεγάλως, ἢ εὐρεθῶσιν εἰς ἀδιέξοδον μέρος, ἀναγκάζονται νὰ παλαιώσῃ χάριν τῆς ἰδίας ὑπάρξεως. Τότε ὄμως εἰσὶ φοβεροὶ, καὶ οὐαὶ εἰς τοὺς ἀπροσέκτους!

Πάντῃ διάφορα εἰσὶ τὰ ἐνστικτα τοῦ ρινόκερω. Πάντες οἱ περιηγηταὶ ἐκ συμφῶνου θεωροῦσιν αὐτὸν ὡς θηρίον ἐπιφοβόν, διερεθιζόμενον εὐκόλως, καὶ παραφερόμενον καὶ ἐν τῇ ἐλαχίστῃ ἐναντιότητι. Δὲν ἀπαιτεῖται νὰ μείνῃ τις ἐπὶ πολὺ πλησίον του

ἢ νὰ ἀτενίσῃ αὐτὸν δις, ὅπως ἐπισύρῃ τὴν δργήν του. Ὁ ρινόκερος ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ ὑποτιθεμένου ἐχθροῦ του μετὰ βιαϊότητος, ἔχει κεκλεισμένους τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ τὴν κεφαλὴν κεκυφύειαν, ἣν ἔπειτα ἀνυφοῖ, ἵνα βυθίσῃ τὸ κέρας του εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ ἀνταγωνιστοῦ του καὶ ἀνατρέψῃ αὐτόν. Ἡ δργίλη φύσις του παρασύρει αὐτὸν πολλακίς εἰς πάλιν καὶ πρὸς τὸν ἀγαθὸν γείτονά του, τὸν ἐλέφαντα. Ἐναντίον δὲ τῆς γνώμης τοῦ Πλινίου, ὁ ἐλέφας ἐξέρχεται πάντοτε σχεδὸν νικητής. Ὁ ρινόκερος ἄλλως δὲν θὰ εἶχεν ἕτερον ἐχθρὸν πλὴν τοῦ ἀνθρώπου, ἠναγκασμένου ὄντος νὰ πολεμῇ αὐτὸν ἀνευδότης. Ὁ λέων καὶ ἡ τίγρις δὲν προσβάλλουσιν αὐτόν. Οἱ ὄνυχές των δὲν δύνανται νὰ διασχίσωσι τὸ δέρμα του, ἐνῶ ἐκεῖνος ἐμπήγει τὸ κέρας του εἰς τὰ ρηθέντα θηρία, καὶ ἐκσφενδονίζει αὐτὰ εἰς τὸν ἀέρα ὡς ἄχυρα.

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΤΥΡΡ.

Ὁ στρατηγὸς Στέφανος Τύρρ, οὗ τὸ ὄνομα συνδέεται ἀναποσπάτως μετὰ τῆς μεγάλης ἐπιχειρήσεως τῆς τομῆς τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου, εἶνε οὐγγρὸς τὸν καταγωγὴν, εἰ καὶ ἐγεννήθη ἐν Βατῆ παρὰ τὸν κόλπον τῆς Νεαπόλεως τῷ 1825. Ὁ στρατηγὸς Τύρρ ἔσχῃ βίον πολὺπλαγκτον· φύσει ζωηρὸς, ἀνδρείος καὶ ριψοκίνδυνος ἠσπάσατο τὸ στρατιωτικὸν στάδιον ἐνωρίς, εἰσελθὼν εἰς τὸν αὐστριακὸν στρατὸν ὡς ἐθελοντὴς καὶ μετασχὼν κατόπιν ὡς ἀξιωματικὸς τῆς κατὰ τοῦ Πεδεμοντιῦ ἐστρατείας τὸ 1859. Ἀναγνωρίζων ὅμως ἐνδομύχως τὸ δίκαιον τοῦ ἰταλικοῦ ἀγῶνος, νητομόλησε μετὰ τινων συμπατριωτῶν του πρὸς τὸν ἐχθρὸν, καθ' οὗ τέως ἐπολέμει, καὶ σηματοποίησε τὴν ἐπιτολὴν τοῦ βασιλέως τῆς Σαρδηνίας

νίας Καρόλου Ἀλβέρτου οὐγγρικὴν λεγεῶνα, μετέσχε τῆς δλεθρίας μάχης τῆς Νοβάρας. Ἀκολούθως συνεπολέμησεν ὡς συνταγματάρχης μετὰ τῶν ἐπαναστατῶν τῆς Βάδης κατὰ τοῦ πρωσικοῦ στρατοῦ καὶ μετὰ τὴν ἤτταν κατέφυγεν εἰς Λονδίνον, συζῶν μετὰ τῶν πολυπληθῶν αὐτόθι πολιτικῶν ἐξορίστων. Ὅτε ἐξερράγη ὁ Κριμαϊκὸς πόλεμος, ὁ Τύρρ εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἀγγλικὴν ὑπηρεσίαν, καταταχθεὶς ὡς ἀνώτερος ἀξιωματικὸς ἐν τῇ ἀγγλοτουρκικῇ λεγεῶνι. Ἀναγνωρισθεὶς ὅμως ὑπὸ αὐστριακῶν ἀξιωματικῶν ἐν Οὐγγαρία, ὅπου ἀφρόνως εἶχε μεταβῆ πρὸς ἀγορὰν ἵππων, συνελήφθη, ἤχθη εἰς Βιέννην, καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον ὡς λειποτάκτης, ἐσώθη δὲ μόνον τῇ ἀτομικῇ ἐπεμβάσει τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας. Ἐλευθερωθεὶς τῇ 1856, εἰσῆλθεν εἰς τουρκικὴν ὑπηρεσίαν καὶ συνεπολέμησε μετὰ τῶν Κιρκασίων κατὰ τῶν Ρώσων εἰς τὸν Καύκασον, ὁπότεν ἠναγκάσθη νὰ ἀναχωρήσῃ, ἐπικινδύνως ἀσθενήσας. Ὅτε ἐκρηχύθη ὁ ἰταλικὸς πόλεμος τοῦ 1859, ὁ Τύρρ ἔσπευσε νὰ προσενέγκῃ τὸν στίβον αὐτοῦ βραχίονα καὶ συνεπολέμησεν ἀνδρείως μετὰ τοῦ Γαριβάλδη, ὃν ἠκολούθησε καθ' ἅπασαν τὴν ἡρωϊκὴν ἐν Σικελίᾳ καὶ ἐν τῇ μεσημβρινῇ Ἰταλίᾳ ἐστρατείαν, πληρωθεὶς ἐν Καστέλ Νεδόλω καὶ κατὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Πανόρμου. Προβιβάσθεις εἰς στρατηγὸν διὰ τὰ λαμπρὰ αὐτοῦ κατορθώματα, κατήγαγεν ἐπίσημον νίκην ἐν Καϊάτοφ κατὰ τοῦ στρατοῦ τῶν Νεαπολιτῶν, διοικῶν αὐτοπροσώπως τοὺς γαριβαλδινούς ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Γαριβάλδου, ἠρίστευσε δὲ μετὰ ταῦτα καὶ ἐν Βολτούρνῳ. Διὰ τὰς ἐκδουλεύσεις του ταύτας, διὰ τὰ ἀνδραγαθήματά του, καὶ διὰ τὰς πολιτὰς αὐτοῦ γνώσεις, ἐτιμήθη διὰ διαφόρων παρασῆμων, διωρίσθη δὲ καὶ ὑπασπιστὴς τοῦ βασιλέως τῆς Ἰταλίας τὸ 1861. Τὸ αὐτὸ ἔτος ἐνυμφεύθη τὴν νεαρὰν πριγκίπισσαν Ἀδερίναν Οὐαίτζ Βοναπάρτη. Μετὰ δύο ἔτη ἀπεσώθη τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἔκτοτε ζῆ ἰδιωτεύων.

Ὁ στρατηγὸς Τύρρ ἐδημοσίευσεν πλείστα ἔργα καὶ φυλλάδια πολιτικῶν ἔχοντα χαρακτηριστήρια.

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ἐκδίκησις. — Ἀπέθανε τελευταῖον ἐν τῷ φρενοκομῆφ Carmont-sur-Oise (πόλεως τῆς Γαλλίας) ἀνὴρ τις, Λεμπρένς καλούμενος, ὃς ἦν ὁ ἥρωος δραματικωτάτου συμβάντος, μεγίστην ἐμποίησαντος ἐντύπωσιν ὅτε διεδραματίσθη.

Κατὰ τὸ 1860 ὁ Λεμπρένς μετήρχετο τὸν λεπτοουργὸν ἐν τῷ χωρίῳ Μονζερὸν, εἶχε δὲ θαλκτικὴν μὲν, ἄπιστον ὅμως γυναῖκα καί, ὡς συνήθως, ἦν ὁ μόνος τοῦτο ἀγῶν. Ἐπειδὴ ὅμως οὐδὲν κρυπτόν, ὃ μὴ φανερόν γενήσεται, ἔμαθεν ἐπὶ τέλους ὅτι ἡ σύζυγος αὐτοῦ εἶχεν ἐραστὴν κατοικοῦντα εἰς Βρουνοά, ἐνόματι βαρῶνον Βωβῶ καὶ ὅτι τακτικῶς ὑπεδέχετο αὐτὸν πᾶσαν πρωΐαν, ὅτε ἐκεῖνος εἰργάζετο εἰς τὸ ἐργαστήριόν του.

Τὴν ἐπαύριον τῆς ἀνακαλύψεως ὁ Λεμπρένς ἐπανῆλθεν ἐξ ἀπροόπτου περὶ τὴν μεσημβρίαν εἰς τὴν οἰκίαν· εἰσῆλθε δ' οὕτω θορυβωδῶς, ὥστε πάντες οἱ ἐν αὐτῇ νὰ ἐννοήσωσι τὴν ἐπάνοδον. Ἡ σύζυγος, παράφορος ἐκ τοῦ τρόμου, κρύπτει τὸν ἐραστὴν εἰς μέγα ἐπὶ τοῦ τοίχου ἐρμαρίον, δ' οὗ διήρχετο ὁ σωλὴν θερμάστρας τοῦ ἐστιετορίου, τὸ μόνον μέρος ἐνθα ὁ Λεμπρένς ἐγένωσκεν ὅτι ἠδύνατό τις νὰ κρυβῆ.

Προσποιούμενος ὅτι οὐδόλως παρετήρησε τὴν ἠλλοιωμένην τῆς συζύγου του φυσιογνωμίαν, ἀνήγγειλεν εὐθύμως πως, ὅτι ἦλθεν ἵνα προγευματίσωσιν.

— Ἐφερον προμηθείας, προσέθεσε, καὶ φρόντισον περὶ τῆς παρασκευῆς.

Ἡ γυνὴ ἔλαβεν αὐτὰς καὶ διηυθύνθη κλοπιζομένη πρὸς τὸ μαγειρεῖν.

— Ὅχι, ὄχι σὲ παρακαλῶ, εἶπεν ὁ σύζυγος. . . Τσοῦτον σπανίως σὲ βλέπω, ὡς ἐπιθυμῶ νὰ μὴν ἀποχωρισθῶμεν· ἀναφῶν λοιπὸν πῦρ ἐν τῇ θερμάστρᾳ καὶ μαγεύουσιν.

Ἡ δυστυχὴς γυνὴ ἐψέλλισεν ὅτι ὁ σωλὴν ἦν πολλαχοῦ διεσπασμένος καὶ ὅτι τὸ ἐρμαρίον θὰ πληρωθῆ ἀνθρακικοῦ δόξος καὶ καπνοῦ.

— Καὶ τί βλάπτει, ἀφοῦ εἶναι κενόν! ἀνεφώνησε καγχάσας ὁ Λεμπρένς.

Συγχρόνως δὲ προσήλωσεν ἐπὶ τῆς γυναικὸς τσοῦτον ψυχρὸν καὶ παράδοξον βλέμμα, ὥστε οὐδὲν τολμήσασα πλέον νὰ εἴπῃ καὶ ὠσει φρενήρης, ὑπήκουσε μηχανικῶς, καὶ τὸ μαγειρεῖον ἤρξατο λειτουργοῦν.

Κατὰ τοὺς πρώτους τῶν ἀνθράκων κριγμοὺς μικρὰ τις ἐγένετο ἐν τῷ ἐρμαρίῳ κινήσις.

— Ἄλλ' ἄκουσον, ἐξηκολούθησεν ὁ Λεμπρένς— ὡς ὁ Ἄμλετ πρὶν φονεῦσθαι τὸν Πολλόνιον— μῦς!

Τῆς γυναικὸς ὑπεξέφυγε στεναγμὸς, ὃν προσεποιήθη ἐκεῖνος ὅτι δὲν ἤκουσε.

— Τὸ φαγητὸν προαγγέλλεται θαυμάσιον προσέθεσεν, ἐγὼ δὲ πεινῶ ὡς λύκος. . . Ἄλλ' ὅμως φαίνεται, ὅτι ἐν τῷ ἐρμαρίῳ εἶναι οὐχὶ εἷς, ἀλλ' ὅλη ποντικῶν οἰκογένεια! καὶ πράγματι πόσος γίνεται θόρυβος! ἀκούεις; ἐλπίζω ὅμως ὅτι μετ' οὐ πολὺ θὰ καθησυχάσωσιν. Ἄλλὰ τί πράττεις; στρέψον τὸ κρέας, διότι ἀφ' ἐνὸς μόνον ἐψήθη μέρος.

Ἡ γυνὴ προσεπέθηκε μὲν νὰ ὑπακούσῃ, ἀλλὰ κατέπεσε λιποθύμος, πᾶς δὲ κρότος ἐπαύσατο ἐν τῷ ἐρμαρίῳ.

Ὁ Λεμπρένς οὐδόλως δι' αὐτὸν μεριμνήσας, ἀπετελείωσε τὴν προετοιμασίαν τοῦ ἀρίστου μεταξὺ συρίτων, καὶ ἔφαγε μετὰ πλείστης ὀσπης ὀρέξεως, εἶτα δὲ μεταβάς εἰς τὴν ἀστυνομίαν τοῦ Μονζερὸν κατέθεσε τὸ γεγονός. Ἡ σύζυγος ἀνέλαβε μὲν διὰ τῆς ἐγκαίρου βοήθειας, ἀπέθανεν ὅμως μετὰ ὀκταήμερον ἀπὸ

τὴν ἐκ τῶν διαδραματισθέντων κατάπληξιν.

Ὅλω; δὲ περιττὸν φρονούμεν νὰ προσθέσωμεν ὅτι ὁ ἀτυχὴς νεανίας — ὃς ἔσχε τὸν ἡρώϊσμον νὰ ἐγκαρτερῆσῃ ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τῆς σωτηρίας τῆς ἐρωμένης — τέθηκεν ἀσφυκτικός.

Καίτοι νομικῶς συγγωστέος ὁ Δεπρὲς, ἐκρατήθη, μετ' οὐ πολὺ δὲ ὅλω ἐκτακτὸν ἐπεγένετο κατὰ τὴν ἀνάκρισιν γεγονός· σφοδραὶ δὴλ. συνειδότης τύψεις καὶ ἀκατάπαυστοι παραισθήσεις (hallucinations) καθ' ἃς ἐνόμιζεν ὅτι αὐτὸς οὗτος καταλαμβάνεται ὑπὸ ἀσφυξίας ἕνεκα πυκνοῦ καπνοῦ, καὶ τέλος ἐντελῶς παραφρονήσας, κατεκλείσθη ἐν τῷ φρενοκομείῳ Κλερμόντης.

Ἐκδίχησις. — Εὐνοοῦμεν τις σουλτάνου τινὸς ἔρριψε λίθον καθ' ἑνὸς Δερβίσου, οὗτος δὲ λαβὼν τὸν λίθον, δὲν ἐτόλμησε μὲν νὰ εἴπῃ τι φανερὸν, εἶπεν ὅμως καθ' ἑαυτὸν: «Ταχέως ἢ ἀργά, βεβαίως θὰ εὖρω περίστασιν νὰ ἐκδικηθῶ μὲ τὸν ἴδιον τοῦτον λίθον τὸν ὑπερήφανον καὶ σκληρὸν τοῦτον ἄνθρωπον.» Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἤκουσε θόρυβόν τινα εἰς τὴν ὁδὸν, ἐρωτήσας δὲ τί ἦτο ὁ θόρυβος ἐκεῖνος, ἔμαθεν ὅτι ὁ εὐνοοῦμενος εἶχε πέσει εἰς δυσμένειαν, καὶ ὅτι ὁ σουλτάνος εἶχε διατάξει νὰ τὸν περιφέρωσι διὰ τῶν ὁδῶν ἐπὶ μιᾶς καμήλου πρὸς ἐμπαιγμὰν καὶ κατασχύνῃν του.

Ὁ Δερβίσης ἀκούσας ταῦτα, ἀμέσως ἔλαβε τὸν λίθον καὶ ἐξῆλθεν, ἀλλ' εὐθὺς ἀλλάξας γνώμην, τὸν ἔρριψεν ἐντὸς φρέατος, εἰπὼν, «Τώρα εἰσθάνομαι ὅτι δὲν πρέπει τις ποτὲ νὰ ἐκδικῆται τὸν ἐχθρόν του, διότι ἐὰν μὲν ἦναι ἰσχυρὸς, εἶναι ἀνοησία, ἐὰν δὲ ἀδύνατος, ταπεινὸν καὶ σκληρόν.»

Πολυανδρία. — Ὡς γνωστὸν, γινώσκωμεν πολυγαμίαν μέχρι τοῦδε, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πολυανδρίαν. Ἐν τούτοις ὑπάρχουσι λαοὶ τινες παρ' οἷς ἐπικρατεῖ ὁ παράδοξος οὗτος θεαμὸς καὶ παρ' οἷς αἱ γυναῖκες ἀριθμοῦσι καὶ

μέχρι δέκα νομίμων συζύγων! Τοιαύτη εὐτυχὴς χώρα εἶνε καὶ ἡ τῶν Κουλοῦ, περὶ ἧς ὠμίλησεν ἐσχάτως ἐν τῇ Γεωγραφικῇ Ἐταιρίᾳ τῶν Παρισίων, ὁ περιηγητὴς αὐτὴν κ. Ujfalvy, δούς πλείστας περιέργους πληροφορίας περὶ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τῶν κατοίκων, ἀνενεγκὼν δὲ μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τὸ ἐξῆς ἐπεισόδιον, ὅπερ ἐξήγειρεν ἀπλετον γέλωτα παρὰ τῷ ἀκροατήριῳ. Τὰ πλοῖα ἐν γένει εἶνε ἄγνωστα ἐν τῇ χώρᾳ ἐκεῖνῃ· ἡ διάβασις δὲ διὰ τῶν ρυάκων καὶ ποταμῶν γίνεται διὰ τραγείων δερμάτων. Κυρία τις ἰθαγενὴς διέβαινε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, οἱ δὲ ὀκτῶ αὐτῆς σύζυγοι ἴσταντο θεώμενοι ἐπὶ τῆς ἀντίπεραν ὄχθης, ὅτε αἴφνης τὸ δέρμα ἀνετράπη. Ἡ κυρία ἐκινδύνευε νὰ πνιγῇ, καὶ οἱ ὀκτῶ σύζυγοι ἐθεώρουν ἐν ἀπαθείᾳ τὸν κίνδυνον, ἀλλ' εἰς περιηγητῆς Ἀγγλος παρατυχὼν, ἐρρίφθη γενναίως ἐντὸς τοῦ ρυάκος καὶ ἔσωσεν αὐτὴν ἐκ βεβαίου θανάτου. Οἱ σύζυγοι τότε συσκεφθέντες, εἶπον εἰς τὸν Ἀγγλον ὅτι ἀφοῦ τὴν ἔσωσεν ἐκ τοῦ θανάτου, ἦτο τρανὸν τεκμήριον ὅτι τὴν ἠγάπα καὶ ἐπομένως ἡ γυνὴ αὐτὴ πλέον ἀνῆκεν εἰς αὐτόν. Ὄφειλεν ὁμῶς οὗτος πρὸς ἀποζημίωσιν νὰ χορηγῇ ἰσόβιον σύνταξιν καὶ πρὸς τοὺς ὀκτῶ συζύγους!

Περὶ τοῦ καφέ ἐκ σόλων καὶ βαλάνων. — Εἰς πολλὰς περιστάσεις ἀπαγορεύεται ἡ πόσις τοῦ συνήθους καφέ καὶ ἀντ' αὐτοῦ διατάσσεται ἡ χρῆσις τοῦ συκοκαφέ, ὅστις δυστυχῶς ἐξ Ἰταλίας εἰσάγεται καὶ ἀκριβῶς πωλεῖται, ἐνῶ ἐκ τῆς Ἑλλάδος, ἐκ τοῦ τόπου τῶν σόλων, ἔπρεπε νὰ εἰσάγεται καὶ νὰ εἰσπραχθῶσιν ἐξ αὐτοῦ χιλιάδες δραχμῶν. Διὰ τὴν κατασκευασθῆ τοιοῦτος συκοκαφὲς πρέπει τὰ σόκα νὰ ἀπρξηρανθῶσιν ἐντὸς κλιβάνου διὰ νὰ γείνωσι κατάξηρα καὶ μετὰ ταῦτα νὰ καθουρδισθῶσι καὶ νὰ ἀλεσθῶσι

πρὸς χονδροειδῆ σκόνην. Ἐπειδὴ δὲ τοιαύτη σκόνη ἀπορροφᾷ τὴν ὑγρασίαν, πρέπει νὰ ἐγκλεισθῇ εἰς χαρτίνας θήκας καὶ νὰ φυλαχθῇ ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν. Ἐντὸς τούτου τοῦ συκοκαφέ χρησιμοποιεῖται καὶ ὁ καφὲς ἐκ περρυγμένων βαλάνων, συμμεμιγμένος μετὰ τοῦ συκοκαφέ ἢ ἀφ' ἑαυτοῦ του. Τοιοῦτος συκοβαλοκαφὲς ἀπεδείχθη θρεπτικώτατος, ἐνδυναμωτικός, καὶ ἀντιχοιραδικὸς εἰς παιδιὰ ἀσθενοῦς κράσεως. Τοιοῦτος καφὲς πίνεται ἀφ' ἑαυτοῦ του ἢ μεμιγμένος μετὰ γάλακτος, ἢ μετὰ τοῦ κρόκου ὤων.

Ἀλιευτικὴ ἔκθεσις. — Ἐγένετο ἑναρξὺς διεθνοῦς ἐκθέσεως τῆς ἀλιείας ἐν Ἐδιμβούργῳ. Οἱ ἀπανταχοῦ τῆς γῆς ἐρασταὶ τῆς ἀλιείας ἀπέστειλαν εἰς τὴν ἐκθεσιν διάφορα ἀντικείμενα ἀναγόμενα εἰς τὴν τέχνην ταύτην, ἀπαρτίζοντα ἐν ὅλῳ πεντακοσίας σειρὰς, διαιρουμένας εἰς δώδεκα τμήματα. Τὰ σπουδαιότερα τῶν τμημάτων τούτων εἶναι τὸ περιλαμβάνον τὰς λέμβους καὶ τὰ διάφορα ἐργαλεῖα τῆς ἀλιείας, τὸ τῶν ἰχθύων, πρὸ τῶν ἐκ τῶν ἰχθύων προσερχομένων διαφόρων οὐσιῶν, καὶ τὸ περιέχον διαφόρους συλλογὰς ἀνηκούσας εἰς τινὰς μετ' ἔρωτος περὶ τὴν ἀλιείαν ἀσχολουμένους. Ὁ κ. Δίξων ἐκ Γοτεμβούργης ἐξέθηκε πλουσίαν συλλογὴν ἰχθύων τῶν θαλασσῶν τῆς Σουηδίας. Ἐκ Νορβηγίας ἐστάλησαν λέμβοι καὶ ἰχθύες τεταρτισμένοι. Σιναί τινες ἀπέστειλαν πλήρη συλλογὴν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ αὐτῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων πρὸς ἀλιείαν, καὶ διάφοροι ἀγγλικοὶ σύλλογοι πολυάριθμα εἶδη ἰχθύων ἀγρευομένων εἰς τοὺς ποταμούς τῆς Μεγάλης Βρετανίας.

Νεῖα ἀτμάμαζαι. — Ἡ διεύθυνσις τῶν σιδηροδρόμων τῆς ἄνω Ἰταλίας διέταξε νὰ κατασκευάσωσιν ἐν τοῖς ἰδίῳ αὐτῆς ἐργαστασίῳις χάριν δοκιμῆς τέσσαρας ἀμάζας, ἐξ ὧν αἱ δύο πρώτης καὶ αἱ λοιπαὶ δύο δευ-

τέρας θέσεως, μετὰ διαδρόμων εἰς τὰ πλευρὰ· αἱ ἀμάζαι αὗται εἶναι διηρημέναι εἰς δωμάτια συγκοινωνούντα διὰ τῶν διαδρόμων, ἐκάστη δ' αὐτῶν ἔχει κομμωτήριον καὶ ἐκ τῶν ὀπισθεν ἀπόπατον. Πρὸς τούτοις ἐξῶσται ἀσκεπεῖς εἰς τὸ ἄκρον τῶν ἀμαζῶν καὶ ὀλίγον πρὸς τὰ ἄνω δίκην ἐπάλλεων θὰ δεχωνται τοὺς ταξιδιώτας, δυναμένους ἐκείθεν νὰ ἐπισκοπῶσι τὰ μέρη, δι' ὧν θὰ διέρχεται ἡ ἀμαξοστοιχία. Οἱ διάδρομοι τῶν πλευρῶν θὰ ὄσιν ἐφωδιασμένοι διὰ ὑέλων κινήτων, ὅπως ἐν ὥρᾳ βροχῆς προφυλάσσονται οἱ ἐπ' αὐτῶν περιπατοῦντες ταξιδιώται. Ἐπὶ τοῦ παρόντος αἱ ἀμάζαι αὗται θὰ τεθῶσιν εἰς δύο ἀμαξοστοιχίας, ἧτοι εἰς ἑκατέραν τούτων ἀνὰ μία ἀμάξα πρώτης καὶ μία δευτέρας θέσεως. Αἱ δύο ἀμάζαι ἐκάστης ἀμαξοστοιχίας θὰ συγκοινωνῶσιν ἄνωθεν διὰ τῶν ἐξωστῶν. Ἐὰν, ὡς ἐλπίζεται, τὸ σύστημα τοῦτο τύχη τῆς εὐνοίας τοῦ κοινοῦ, θὰ ἀξήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀμαζῶν, πρὸ πάντων διὰ τὰ μακρὰ ταξείδια.

Λογιστικότης. — Ἰρλανδὸς τις σπουδαστὴς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Ἐδιμβούργου παρουσιάσθη εἰς ἕνα τῶν διασήμων διδασκάλων τοῦ αὐλοῦ, καὶ τῷ εἶπεν, ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ τὸν διδάξη, ζητήσας προσέτι νὰ μάθῃ καὶ τοὺς ὄρους.

Ὁ διδάσκαλος τῷ εἶπεν «ὅτι γενικῶς μὲν λαμβάνει δύο λίρας διὰ τὸν πρῶτον μῆνα, καὶ μίαν διὰ τὸν δεύτερον». «Τότε, μὰ τὴν ἀλήθειαν,» ἀπήτησεν ὁ Ἰρλανδὸς, «θὰ ἀρχήσω τὸν δεύτερον μῆνα».

Ἀμερικανικὸς τύπος. — Οἱ ἐπόμενοι ἀριθμοὶ δύναται νὰ παράσωσιν ἰδέαν τινὰ τῆς τεραστίας προόδου τοῦ ἀμερικανικοῦ τύπου. Ὁ «Κήρυξ τῆς Νέας Ἰόρκης» (New York Herald) ἔχει ἡμερησίως 144 στήλας, ὧν 100 κατέχουσιν αἱ ἀγγελίαι. Πρὸς στοιχειοθέτησιν αὐτοῦ ἐργάζονται 120 στοιχειοθέται καὶ 30 διορθῶται. Ὁ μέσος ἀριθμὸς τῶν γραμμάτων ἐκάστης στήλης εἶναι 30,000 περίπου ὥστε ἐντὸς ὀκτῶ ὥρων οἱ 120 στοιχειοθέται μεταχειρίζονται 40,320,

000 περίπου γράμματα. Πρὸς ἐκτύπωσιν τῶν τριῶν διπλῶν φύλλων, ἐξ ὧν συνίσταται ἕκαστος ἀριθμὸς τῆς ἡμεριδος, ἐργάζονται μετὰ μεγίστης ταχύτητος 7 διπλᾶ μηχανικὰ πιεστήρια, ἐκτυποῦντα ταυτοχρόνως 14 ἀντίτυπα τῆς ἡμεριδος. Ἐνεκεν τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν ἐκτυπουμένων φύλλων ἐκάστης τῶν 24 σελίδων τοῦ ἀριθμοῦ, γίνονται 14 στερεότυποι πλάκες, ἥτοι ἐν ὅλῳ 336 πλάκες. Ἐπειδὴ δ' ἐκάστη τούτων ἔχει βάρος 40 λιτρῶν, τὸ ὅλον τοῦ ἀπαιτουμένου μετάλλου διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην ὑπερβαίνει τὰς 13,000 λιτρῶν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀγγελιῶν ἀνέρχεται εἰς 4,000 περίπου, τὸ δὲ μέγεθος ἐκάστης ποικίλλει ἀπὸ δύο στίχων μέχρι δύο στηλῶν. Ἐκτὸς τοῦ μεγάλου τούτου πλήθους τῶν ἀγγελιῶν, δ «Κήρυξ» παρέχει καὶ 44—48 στήλας εἰδήσεων ἐξ ἀπάντων τῶν μερῶν τοῦ κατωκημένου κόσμου. Ἡ ὕλη δὲ ἐκάστου ἡμερησίου φύλλου τοῦ «Κήρυκος», εἶναι ἴση πρὸς δύο ὀγκώδεις τόμους ἐκ 500 σελίδων εἰς ὄσον. Καὶ τὸ φύλλον τιμᾶται μόνον ἐνὸς ἑκατοσού τοῦ δολλαρίου, ἥτοι 25 λεπτῶν!

ΝΕΑΝΙΣ ΚΑΙ ΒΟΤΑΝΗ.

(Ἀπομίμησις)

1.

Ἄφ' ὥραϊον τινὰ κήπον
Νέα κέρη διαβαίνει,
Καὶ ἔθαλε λαμπρὰ ἐκεῖ
Βοτάνη τις αἰσθητικὴ
«Μὴ μου ἄπτου» καλομένη!

Τῇ ἐπῆλθε δ' ἡ ἰδέα
Ν' ἀποκόψῃ τὴν βοτάνην,
Καὶ τότε ἔδραμ' ἔλαφρᾶ,
Ὅλη νεότης καὶ γὰρ . . .
Ἄλλ' ὑπέπεσεν εἰς πλάνην!

Μόλις ἔβαινε τὴν χεῖρα
Καὶ τὴν ἔθιξεν ἡ νέα,
Αὐτῇ ἐπῆλθε συστολή,
Τὰ φύλλα ἔκλεισε πολλὰ,
Τὰ δροσώδη καὶ ἀμαῖα!

2.

Ἐνόμιζες τὴν ἔδειξε μὲ ἰσοδύλον στόμα
Ὅρις ἐρήμου λυθιῆς,
Λυσσώδης, ἀνεπεικῆς,
Καὶ μετεβλήθη εἰς πτώμα!

Καὶ ἐκπλαγεῖσ' ἀπέσυρε τὴν χεῖρά της ἡ νέα
Ὅτε ἡ τέως ταπεινὴ
Βοτάν' ὑψούτ' εὐθὺς τερπνῆ,
Ἰπερήφανος, ὄραϊα!

Ὁργίσθη τότε ἡ τρυφερὰ νεάνις καὶ ἀπλόνη
Χεῖρα ὀργιλήν, ἐθρικὴν,
Καὶ τὴν βοτάνην τὴν κακίην
Παραυτίκα ἐκρίζονει.

Ἡ δὲ βοτάνη λαλιὰν λαμβάνει ἀνθρωπίνην,
Καὶ μ' ὕφος πάνυ θελκτικόν,
«Τῶν νεανίδων ἡ εἰκὼν
εἴμι», εἶπεν εἰς ἐκείνην.

«ὦ! ἔχετε ὡς ὄδηγόν, νεάνιδες, τὸ δέος,
»Ἴδου παράδειγμα ἐγὼ,
»Εἰς τὸ σεμνὸν σὰς ὄδηγῶ
»Τὰς γυναῖκας θαρραλέως!»

ΛΥΣΙΣ

Τοῦ ἐν τῷ προηγ. φυλλαδίῳ αἰνίγματος.

Πέντε.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Εἶναι τὸ πρῶτόν μου θεά· τὸ δ' ἔσπερον ὥρα·
Ἀνθῶν δέσμη. Τ' ὅλον μου βασιλίσα ἀρχαία.